
**Een kortfilm
maken kost
handenvol geld**

Kato De Boeck &
Flo Van Deuren

**Hogere
auteursrechten door
samenwerking ICE**

Internationaal
samen sterk

**Zonder de
juiste songs
geraak je
er niet**

Piet Bekaert,
muziekuitgever

**Nieuw open
huis Sabam**

Leden moeten zich
welkom voelen

met Delphine Heenen (KickCancer) en Steven De Keyser (Sabam)

Ze begonnen hun carrière beiden als advocaat. Kozen later voor een job als consultant. En zetten hun ervaring nu in om ook maatschappelijk een verschil te maken. Steven De Keyser wil als CEO van Sabam bijdragen tot een correcte verloning in de culturele sector. En Delphine Heenen strijdt als bezielster van KickCancer tegen kinderkanker.

Veel gelijkenissen dus, maar ook verschillen. Zo kwam de meest recente wending in de carrière van **Delphine Heenen** er eerder onverwachts. “In 2013 stelden de dokters kanker vast bij mijn zoon Raphaël, die toen negen was. Hij overwon de ziekte. Maar achttien maanden na het einde van de behandeling herviel hij. ‘Vijftien procent overlevingskans’, luidde het verdict.”

“Ik ontdekte toen dat de voorgestelde medicijnen hopeloos gedateerd waren. Omdat kinderkanker zo zeldzaam is, wordt er weinig onderzoek naar gedaan en zijn er geen innovatieve behandelingen. Dat vond ik zo oneerlijk, dat ik er iets móést aan doen. Daarom richtte ik in 2017 KickCancer op. Daarmee wil ik kinderkanker voorgoed de wereld uit helpen. Je kunt dus wel stellen dat mijn sector mij koos. En niet andersom.”

Een prachtige, maar complexe missie. Steven, ook jij wilt via je job bijdragen aan onze samenleving?

Steven De Keyser: “Ik vind het bewonderenswaardig dat Delphine zoveel kracht put uit zo’n ingrijpende gebeurtenis. Haar werk betekent veel voor onze maatschappij. Het klopt dat ik die maatschappelijke impact erg belangrijk vind. Dat gevoel is bij mij alsmaar gegroeid. Ik koos voor Sabam omdat cultuur enorm veel bijdraagt aan ons welzijn. Dat klinkt misschien soft, maar die uitspraak heeft ook een economische betekenis. Daarom is een correcte vergoeding van auteurs essentieel. De noemer ‘auteurs’ gaat verder dan zij die met muziek bezig zijn. Dat is een van de vele misverstanden die over Sabam de ronde doet. Want wat zo uniek is aan Sabam, is dat we er niet alleen zijn voor componisten en tekstschrijvers, maar ook voor regisseurs en scenaristen, theatermakers, uitgevers, schrijvers, fotografen en beeldend kunstenaars. We vertegenwoordigen creatievelingen in alle disciplines.”

“Wat je aan Sabam betaalt, is eigenlijk een bijdrage die ervoor zorgt dat mensen als **Stromae, Charlotte Adigéry, Eva Cools, William Boeva, Ann Veronica Janssens, Sidi Larbi Cherkaoui** en **Gaea Schoeters**, maar ook heel veel minder bekende namen correct vergoed worden voor hun werk als auteur of uitgever. Toch zien veel mensen die link niet. Daardoor wordt Sabam nog te vaak verkeerd begrepen. Onze communicatie moet dus beter. Daarnaast willen we ook de diversiteit en kostenefficiëntie aanpakken. Sabam factureert, beheert en verdeelt inkomsten die aan iemand anders toebehoren. De manier waarop we hiermee omgaan moet zo efficiënt en transparant mogelijk zijn zodat die inkomsten terecht komen waar ze moeten: bij onze auteurs.”

“De uitdagingen zijn complex: de wereld verandert snel en onze organisatie moet in ijlt tempo transformeren én digitaliseren. Daarnaast willen we ook dichterbij onze leden staan en hen de steun bieden die ze nodig hebben. Al deze uitdagingen samenbrengen in één verhaal is een prachtige uitdaging die ik met beide handen heb aangenomen.”

“We willen dichterbij onze leden staan en hen de steun bieden die ze nodig hebben.”

Delphine, wat betekent cultuur voor jou?

Delphine Heenen: “Cultuur speelt een grote rol in mijn leven en dat van mijn familie. Mijn man en ik wonen elke zomer verschillende festivals bij. Dat is al zo sinds het begin van onze relatie. We gaan jaarlijks ook naar een tiental concerten. Voor mijn zoon is cultuur eveneens belangrijk. Hij wil graag regisseur worden.”

“Dat Sabam zich niet alleen bezighoudt met muziek, wist ik niet. Maar Sabam was ook geen onbekende voor mij. Toen ik student was, organiseerde ik regelmatig feesten en toen al wist ik dat we in budget moesten voorzien voor Sabam. Dat heb ik altijd logisch gevonden.

Ik vind het belangrijk dat auteurs verder kunnen blijven creëren.”

“Ook op professioneel vlak dank ik veel aan cultuur. Ik richtte KickCancer vijf jaar geleden op. Het kostte de organisatie veel tijd om bekend te raken. Maar in 2019 kregen we een enorme boost: toen Angèle meter werd. Vorig jaar gebeurde dat nog eens, dankzij Niels Destadsbader, die de rol van peter op zich nam. Onze ambassadeurs zijn zó geëngageerd! Ze brengen kinderkanker onder de aandacht. Waardoor alsmaar meer mensen zich afvragen waarom er niet meer onderzoek naar gebeurt.”

Aan Sabam dus om ervoor te zorgen dat de Belgische cultuursector stevig overeind blijft. Zodat die op zijn beurt initiatieven als KickCancer kan blijven boosten.

Steven De Keyser: “Absoluut. Cultuur is ontzettend belangrijk. Cultuur geeft zoveel energie en zorgt voor vooruitgang. Net daarom is het noodzakelijk dat de mensen die muziek, kunst, theater, film, poëzie ... creëren, daar ook voor vergoed worden. Daarvoor zet Sabam zich elke dag opnieuw in – voor én achter de

schermen. Zo steunen we jonge, beloftevolle auteurs en artiesten via ons cultureel fonds Sabam for Culture. We helpen onze auteurs met hun uitgavecontracten. En we nemen deel aan het internationale debat over auteursrechten. Op die manier komen we op voor de rechten van onze auteurs.”

“Natuurlijk liggen er nog veel uitdagingen voor ons. Zo willen we dat we op alle niveaus binnen onze organisatie een diverse en correcte weerspiegeling van onze huidige maatschappij bieden. Ook dat is een prioritaire uitdaging. Zowel op het vlak van gender als op het vlak van diversiteit moeten we nog enkele belangrijke stappen zetten. Gelukkig merk ik dat er bij Sabam veel openheid bestaat. Er is nood aan vernieuwing. Samen met het hele team van Sabam gaan we die uitdaging graag aan.” ■

CULTUURTIPS

van Steven

CULTUURTIPS

van Delphine

Beste boek: ‘Verlichting Nu’, Steven Pinker ♦ **Mooiste film:** ‘Broken Circle Breakdown’, Felix Van Groeningen ♦ **Mooiste lied:** ‘Parce que c’est toi’, Axelle Red ♦ **Beste opera:** ‘La Juive’, Jacques Fromental Halévy, Opera Ballet Vlaanderen

Beste boek: ‘Les Yeux Rouges’, Myriam Leroy ♦ **Mooiste film:** ‘Broken Circle Breakdown’, Felix Van Groeningen ♦ **Beste expo:** ‘Sea of Tranquility’, Hans Op de Beeck ♦ **Mooiste festivalherinnering:** David Bowie, Rock Werchter, in 1997 ♦ **Beste album:** ‘Nocturne’, Girls in Hawaii

Drie Muzes

in 2021

Voor het eerst ook stichting geëerd.

In 2021 kregen zowel zanger **Johan Verminnen** als scenarist **Marc Legendre** de Muze van Sabam, een bekroning voor een bijzonder succesvolle carrière. Voor het eerst in de geschiedenis viel die eer ook te beurt aan een stichting: de Brel Stichting.

“Ik ben Sabam heel dankbaar”, klinkt het bij **Johan Verminnen**. “Dankzij jullie heb ik mijn droom kunnen waarmaken: leven van liedjes en muziek, nu al meer dan vijftig jaar.” Met deze prijs eert Sabam een icoon van het Nederlandstalige lied dat daarnaast ook een actieve rol heeft gespeeld in de strijd voor de rechten van auteurs. Johan Verminnen was van 2014 tot 2016 voorzitter van Sabam.

De 65ste verjaardag van **Marc Legendre** was een mooie gelegenheid om hem te erkennen als een van de grootste auteurs uit de Belgische stripwereld. Hij schreef onder andere scenario's voor De Rode Ridder en Amoras, een spin-off van Suske en Wiske.

Sabam bekroont met de derde Muze het werk van de **Brel Stichting**.

Dat Jacques Brel zo lang voortleeft, is niet alleen te danken aan de persoonlijkheid, het leven en het werk van Brel, maar ook aan de activiteiten van de Stichting. “Ons doel is altijd geweest om het werk van mijn vader levend te houden en te proberen het door te geven aan nieuwe generaties”, klinkt het dankbaar bij dochter France Brel.

De Muze van Sabam is een carrièreprijs die sinds 1984 wordt uitgereikt aan leden van Sabam als bekroning voor hun carrière. Kunstenaar Hubert Féguenne ontwierp het sierlijke bronzen beeldje dat ook al bij onder anderen Rocco Granata, Raoul Servais, Lydia Chagoll en Dani Klein op de schouw staat. ■

“De Muze van Sabam is een carrièreprijs.”

#DURFTEVVRAGEN

Sabam bestaat bijna een eeuw. Maar is Sabam nog mee met haar tijd?

#durftevragen

Onze nieuwe CEO Steven De Keyser barst van de goesting om te vernieuwen en nieuwe uitdagingen aan te gaan (p 3). Daarnaast verhuizen we in 2022 en introduceren we een nieuwe manier van werken (p 52). Met Tom Verbeeck hebben we voor het eerst ook een Accountmanager voor muzikuitgevers (p 16). Sabam staat nooit stil en evolueert mee met alle trends en noden van haar vennoten.

De pandemie zorgde voor een moeilijke tijd voor auteurs in alle disciplines. Wat deed Sabam voor hen? #durftevragen

De afgelopen twee jaar was dat een van de belangrijkste dingen waarmee we bezig waren. We onderhandelden voor overheidssteun voor onze leden (p 24). We verlengden de mogelijkheid van de vervroegde opname uit het sociaal fonds (p 26). En Sabam for Culture deed een extra duit in het zakje om cultuur te steunen (p 36).

Is Sabam niet vooral met centen bezig? Wat doen jullie om cultuur zelf te ondersteunen? #durftevragen

Wij vinden niets zo belangrijk als cultuur. Daarom werd Sabam for Culture (SFC)

in het leven geroepen: om onze leden te ondersteunen en cultuur te promoten. In 2021 ondersteunden we met ruim 1,5 miljoen euro bijna 900 culturele initiatieven. Collega Jotie Groenwals vertelt meer over wat SFC allemaal deed in 2021 (p 44).

Houdt Sabam zich alleen met muziek bezig? Als beeldend kunstenaar heb ik wellicht niets bij jullie te zoeken? #durftevragen

Toch wel: wij zijn actief in alle disciplines. In 2021 mocht Sabam 1.734 nieuwe leden verwelkomen (p 32). En dat zijn heus niet allemaal muzikanten, maar net zo goed scheppende kunstenaars uit diverse disciplines. In dit magazine laten we onder anderen Josse De Maesschalck (p 38), Kato Boeck & Flo Van Deuren (p 29), Sven De Ridder & Brik Van Dyck (p 28) en vele anderen aan het woord.

Digitale tools, downloaden en streamen ... Is Sabam daar eigenlijk wel mee bezig? #durftevragen

Uiteraard! De wereld is constant in beweging, en het is aan ons om bij te blijven met alle nieuwe ontwikkelingen en trends. Dankzij onze samenwerking met ICE krijgt Sabam toegang tot een ongezien internationaal licentiegebied (p 14). ■

Dag meneer Hautekiet,

Ik ben een jonge auteur, componist, vertolker en kunstenaar uit Luik. En sinds 2015 lid van Sabam.

Sabam geeft haar auteurs verschillende mogelijkheden, zoals de aangifte van een muzikaal werk via een handige en gedetailleerde online tool. Meer zelfs: dankzij MySabam begrijp ik het distributieproces van auteursrechten beter. Het optimale beheer van mijn persoonlijke gegevens is wat ik onder andere verwacht van een organisatie als Sabam.

En zit ik met een specifieke vraag? Dan vind ik het fijn om te praten met een adviseur. Die helpt me gericht verder en beantwoordt mijn vragen.

Sabam biedt auteurs ook financiële steun via haar beurzenprogramma. Ik denk daarbij aan het aanbod voor een showcase bij release in het buitenland of de promotie van producties in eigen beheer. Voor een beginnend kunstenaar als ik klinkt dat als muziek in de oren. Want een financieel duwtje in de rug vormt een schitterende springplank. Daarom koester ik de hoop om binnenkort zelf zo'n beurs binnen te rijden. Zo geef ik mijn project nog meer groeikansen binnen de Federatie Wallonië-Brussel (FWB) én daarbuiten.

U bent ook auteur en muzikant. Hebt u in uw carrière ook beurzen of andere vormen van steun aangevraagd? Wat zijn uw ervaringen ermee? Bovendien bent u voorzitter van Sabam. Daarom durf ik u te vragen welke beurs u de interessantste vindt. Hebt u eventueel advies hoe jonge kunstenaars zoals ik de kansen voor goedkeuring van een beurs kunnen vergroten? Welke doelstellingen moet ik daarvoor absoluut bereikt hebben?

Mijn oprechte dank voor uw tijd en advies.

Met muzikale groeten,

ONIRI

Beste ONIRI,

Dank voor je brief en je pertinente vragen. Ze geven me een beter inzicht in de gedachten, vragen en ambities van de nieuwe generatie creatieve kunstenaars in ons land.

Je verwachtingen ten aanzien van Sabam zijn legitiem: repertoire kunnen aangeven met gemakkelijke en efficiënte tools, je auteursrechten correct laten beheer en precieze en transparante antwoorden krijgen op je vragen. Ik ben blij te lezen dat we als auteursvereniging voldoen aan je verwachtingen.

Je wijst ook terecht op het belang van de culturele acties van Sabam. Sabam for Culture wil een gevarieerd cultureel aanbod ondersteunen, afgestemd op de behoeften van de auteurs. Ons team scant in overleg met een comité van deskundigen permanent de verschillende culturele disciplines en past het bestaande beurzenaanbod aan waar en wanneer nodig, of lanceert nieuwe initiatieven.

Zelf heb ik geen rechtstreekse ervaring met het aanvragen van steun, ik werkte altijd projecten uit in opdracht van concerthuizen, festivals of omroepen. Die zochten buiten de reguliere financiering soms ook aanvullende middelen. Ik zou je niet meteen in de richting van één bepaalde beurs sturen. Dat zou een reductie zijn en je zou mogelijk steun mislopen, wat precies het tegenovergestelde zou zijn van wat Sabam voor haar auteurs nastreeft.

Ik nodig je dus uit om al onze beurzen te verkennen, afhankelijk van wat er op dat moment in je carrière gebeurt: heb je hulp nodig om een opleiding te volgen? Moet je voor een beroepsactiviteit naar het buitenland? Overweeg je een muziekvideo te maken? Of breng je een album uit in eigen beheer? Er zijn vele mogelijkheden om advies, begeleiding en steun te vinden bij Sabam.

Tot slot wens ik je veel plezier bij het creëren, componeren en schrijven van nieuwe songs!

Hartelijke groet,

Jan Hautekiet
Voorzitter van Sabam

"ZONDER DE
JUISTE SONGS
GERAAK JE
ER NIET."

DAT WAS VROEGER
ZO, EN ER IS NIETS
VERANDERD"
- PIET BEKAERT

Op streamingdiensten, sociale media, webradio, videoplatformen ... muziek is overal. En ze is altijd maar één klik van je verwijderd. De keerzijde van die medaille? Online luisteraars leveren artiesten en auteurs-componisten een pak minder geld op. Hoe dat komt, vragen we aan Piet Bekaert, muziekuitgever en oprichter van The Right People.

Auteurs- en naburige rechten: voor Piet Bekaert kennen ze geen geheimen. Hij startte zijn carrièrepad meer dan dertig jaar geleden. In 2012 stampte hij The Right People uit de grond. Als kind van het 'offline tijdperk' zag hij de muziekwereld veranderen. Zo ook de inkomsten van de artiesten en auteurs-componisten.

"Hoe artiesten en auteurs-componisten vandaag geld verdienen? Op sommige vlakken net hetzelfde als pakweg dertig jaar geleden. Ze geven concerten, hun songs worden op radio en televisie gespeeld, ze ontvangen rechten, verkopen eventueel merchandising ... Wat is er dan anders? De fysieke verkoop van cd's, vinylplaten, mp3-bestanden ... Die is nog geen 10 procent van wat ze vroeger was. Terwijl ze een enorm groot deel uitmaakte van wat iemand verdiende."

Dat gat wordt niet gedicht door ons enorme online luistergedrag?

"Een miljoen streams levert vandaag minder op dan wat 20.000 verkochte cd's tijdens de jaren negentig in het laatje brachten. Dat lijkt gek, want spelers als Spotify krijgen veel geld binnen. Maar dat moeten ze wel verdelen over miljoenen artiesten. ►

Daarom blijft er per artiest soms weinig over. Daarbij komt dat die inkomsten voor het grootste deel vaak naar het platenlabel gaan, dat recht heeft op de record royalties. Die bedragen makkelijk vier tot vijf keer zoveel als de auteursrechten.”

Hoe kan een artiest of auteur-componist dan toch financieel voordeel halen uit dat online tijdperk?

“Online muziek is laagdrempelig én het publiek is enorm. Je kunt dus veel sneller ontdekt worden door een grote groep mensen. En je kunt aan de slag met de luisterdata. Zijn veel van je streams bijvoorbeeld afkomstig uit Duitsland? Dan kun je een booker aanspreken die voor jou concerten regelt, daar waar je fans zitten. De online revolutie biedt dus veel mogelijkheden. En ze zorgde ervoor dat het illegaal downloaden van muziek zo goed als stopte.”

Hoe zie jij de toekomst van online muziek?

“De online wereld evolueert razendsnel. Het spreekt voor zich dat je de trends nauwgezet moet opvolgen. Toch kan niemand de toekomst voorspellen. Tijdens de jaren negentig zag niemand iTunes aankomen. En in 2005 dacht niemand aan streamen. De output van muziek verandert dus constant. Maar de input niet. Want de basis blijft: goede songs. Zonder de juiste songs geraak je er simpelweg niet. Dat was vroeger zo. En daaraan is helemaal niets veranderd.” ■

CULTUURTIPS

Zangtalent van eigen bodem: Mooneye en Meskerem Mees ♦ **Favoriete expo van 2021:**

‘Fernando Botero. Voorbij de vormen’ ♦

Theatertip: ‘Dear Winnie’ ♦ **Geweldige**

debuutplaat: ‘Violent Disco’ van Jan Verstraeten ♦

Recente ontdekking: het album ‘Topical Dancer’ van Charlotte Adigery & Bolis Pupul

WAT DOET EEN

MUZIEK-UITGEVER?

Piet: “Ah, dé vraag der vragen, zelfs van mensen uit de muziekwereld.”

“We regelen de administratie van artiesten en auteurs-componisten. Zo checken we hun afrekeningen van auteurs- en naburige rechten, en geven we songs en concerten aan. We staan hen ook creatief bij. We begeleiden bijvoorbeeld jong talent. Soms zelfs tot en met hun eerste release. En we gaan ook op zoek naar andere exploitatievormen naast de traditionele platenrelease.”

De MEERWAARDE van de muzikuitgever

Ze toerde met het muziektheaterstuk ‘Dear Winnie’. Werkt aan haar gedichtenbundel ‘b(l)ackbone’. Schildert een artistieke serie bij mekaar. Én zingt. De Belgische artieste **Mahina** wil haar muziek binnenkort uitbrengen. Daarvoor werkt ze samen met The Right People, de muzikuitgeverij van **Piet Bekaert**.

“Constant creëren en tegelijk je administratie regelen is niet eenvoudig.”

“Constant creëren en tegelijk je administratie regelen is niet eenvoudig. Daarom was ik heel blij toen Piet Bekaert bij mij aanklopte. Als muzikuitgever is hij een soort rode draad door mijn hectische artistieke carrière. Hij stelt deadlines en zorgt ervoor dat ik mijn doelen behaal. En hij helpt me om mijn afgewerkte creaties te delen en te promoten.”

“Wat doet een muzikuitgever nog? Hij zoekt naar manieren om mijn werk te exploiteren en biedt financiële steun. Via Sabam zorgt The Right People ervoor dat ik een vergoeding ontvang voor het gebruik van mijn creaties. Dat geeft me het gevoel dat wat ik doe, belangrijk is. En dat mijn werk gerespecteerd wordt.” ■

“Dankzij de samenwerking met **ICE** * ontvangen onze leden hun rechten sneller” - David Hutsebaut

Samen sta je sterker. Daarom bundelde Sabam de krachten met buitenlandse collega's. Dat levert ook auteurs en artiesten een pak voordelen op, zo horen we van David Hutsebaut (Manager Media, Online & New Technologies).

“Vroeger vertegenwoordigde Sabam binnenlandse en buitenlandse auteurs in België. De online revolutie heeft dat principe omgedraaid. Vandaag representeren auteursrechtenorganisaties enkel hun eigen repertoire, dat ze over de ganse wereld online exploiteren”, legt hij uit.

“Een enorme klus, want je ontvangt speellijsten van verschillende platformen zoals Spotify, YouTube, Facebook, Deezer ... En dat per land waarin ze actief zijn. In die gigantische berg data moet je de werken uit je eigen portfolio aanduiden. Dat vraagt een grote investering. Je hebt er alsmaar meer mensen, servers en tools voor nodig. Want die speellijsten groeien elk jaar.”

Enter ICE

Toch vond Sabam een oplossing. “We sloten ons aan bij ICE, een internationaal samenwerkingsverband van auteursrechtenorganisaties uit onder andere Zweden, Duitsland en Engeland. ICE klaart die administratieve klus nu voor ons, via zijn eigen hypermoderne tools. Waardoor wij deze rechten sneller kunnen verdelen aan onze auteurs.”

Dat is niet het enige pluspunt. Ook aan de onderhandelingstafel levert het partnership voordelen op.

“ICE sluit voor ons internationale licenties af, met Spotify, Amazon en Apple Music bijvoorbeeld. Dankzij het enorme portfolio is ICE *a force to be reckoned with*. Daardoor staat het sterker tijdens onderhandelingen over hogere vergoedingen.”

Toekomstmuziek

“De online muziekscene is natuurlijk in volle ontwikkeling”, merkt David nog op.

“Via onze internationale partners volgen we alle evoluties en opportuniteiten op de voet. Zo verwachten we dat de streamingopbrengsten op lange termijn stabielere inkomens zullen genereren voor onze auteurs en artiesten.” ■

CULTUURTIPS

Beste expo: ‘Hockney’ in Bozart ♦ **Beste boek:** ‘The subtle art of not giving a f*ck’ van Mark Manson ♦ **Beste album:** het nieuwe album van Arcade Fire ♦ **Jong talent:** Shaka Shams ♦ **Favoriete muziekgroep:** dEUS

DAVID
HUTSEBAUT

Ook ICE blij met de komst van Sabam

De afgelopen vijf jaar groeide ICE uit tot een internationale speler. Die ontwikkeling is nog lang niet ten einde. Zo dikken het repertoire én het territorium van ICE verder aan. En zorgt de toetreding van Sabam voor een nieuw hoofdstuk.

Welke voordelen die samenwerking ICE oplevert, vragen we aan **Ben McEwen**, commercieel directeur bij ICE. “We hechten veel waarde aan de omvang en diversiteit van het repertoire dat we vertegenwoordigen. Dankzij onze samenwerking met Sabam voegen we hun unieke repertoire toe aan de ICE Core-licentie, een geweldige stap voorwaarts. Zo krijgt Sabam toegang tot een ongezien internationaal licentiegebied. En groeit ons gemeenschappelijk aanbod.”

“Het Belgische repertoire scoort heel goed in eigen land en de rest van Europa. We zien ook opportuniteiten daarbuiten. Ons licentiegebied blijft verder groeien. In elke regio ondersteunen we onze rechthebbenden, zodat zij de populariteit van hun werk daar beter kunnen inschatten. Zo helpen we hen nieuwe mogelijkheden ontdekken die de carrière van een artiest of auteur kunnen boosten.”

*ICE: International Copyright Enterprise

NEW KID IN TOWN TOM VERBEECK

"IK ZIE MEZELF ALS EEN SOORT BRUG TUSSEN MUZIEKUITGEVERS EN SABAM"

Muzikant Tom Verbeeck vervoegde het Sabam-team zo'n jaar geleden. Als gepassioneerde durver nam hij meteen een gloednieuwe functie op zich: *Accountmanager Publishers*.

"Muziekuitgevers zijn voor Sabam enorm belangrijk. Toch hadden ze lange tijd geen vast aanspreekpunt binnen de organisatie", steekt Tom van wal. "Daarin brengt mijn functie verandering."

Maatwerk

Toms eerste opdracht? Zoveel mogelijk muziekuitgevers ontmoeten. En hun manier van werken tot in de puntjes leren kennen. "Publishers verzorgen de administratie van tientallen, soms honderden artiesten. Zelfs over landsgrenzen heen. Voor hen is het dus ontzettend belangrijk dat het contact met Sabam correct, vlot en efficiënt verloopt. En dat onze tools zijn afgestemd op hun workflow."

Ontdekt Tom een kink in de kabel? Dan trekt hij intern aan de juiste mouwen. "Is een uitgever bijvoorbeeld ontevreden over een functie op onze website?

Dan spreek ik onze ICT-dienst aan. Samen zoeken we naar een gepaste oplossing. Ondertussen hou ik de uitgever op de hoogte. Zo weet die wat we wel en niet kunnen veranderen. En tegen wanneer."

Nauw contact

Tussendoor houdt Tom het contact warm. Zo volgt hij de evoluties in de sector op de voet. "Ik probeer iedereen elk trimester apart te spreken, zodat ik dieper kan ingaan op de individuele noden. Daarnaast organiseert Sabam twee keer per jaar een grote publishers meeting. Dan brengen we verschillende muziekuitgevers samen aan tafel en overlopen we belangrijke trends en cijfers die een impact hebben op hun werk."

"Op dat moment kondigen we ook interessant nieuws aan. Zo kunnen uitgevers sinds vorig jaar een beursaanvragen om een schrijfkamp te organiseren. En vergoedt Sabam een deel van de onkosten wanneer ze een belangrijke businesstrip naar het buitenland plannen. Dat we via die initiatieven iets teruggeven aan de sector, dat vind ik geweldig!" ■

NIEUW PUBLIEK

in volle coronatijd

In 2021 breide productiehuis **Uitgezonderd** een vervolg aan de online versie van 'Assisen'. "Ik zie twee redenen voor het succes: het was geen zoveelste captatie van een voorstelling, maar een echte vertaling van theater naar digitaal. Bovendien was 'Assisen' ook een merk waarvoor we al een publiek hadden opgebouwd", blikt **Bob Jennes van Uitgezonderd** terug.

"Het grote succes van het format – zowel online als offline – is het interactieve gegeven: het publiek beslist mee over schuld of onschuld." Een uitgebreide analyse wees uit dat de helft van de mensen die een ticket kochten niet in de database van **Uitgezonderd** zaten. "Dat we in volle coronatijd een nieuw publiek konden bereiken, was de opkikker die we toen nodig hadden." Voor de eerste voorstelling verkocht **Uitgezonderd** bijna 11.000 tickets, bij de volgende edities begon dat aantal wel wat te dalen. "Logisch ook. Er doken veel meer initiatieven op en bovendien begonnen mensen het beu te worden achter hun computer." Financieel was het succes deze periode meer dan welkom. "Je zit met een totaal ander kostenplaatje dan bij een gewone voorstelling, maar dat kostenplaatje is wel aanzienlijk lager. Ik ontken niet dat we goed verdiend hebben op de digitale versies van 'Assisen', maar dat bleef een paar druppels op een hete plaat. Het zorgde ervoor dat we de pandemie konden overleven, maar ook niet meer dan dat." ■

"Nieuwe vraagstukken en uitdagingen die triggeren."

"Het succes van de online versie van 'Assisen', maar ook andere initiatieven zoals de WatchApp-reeks van theatercollectief SKaGeN, tonen aan dat de grenzen van theater(beleving) nog lang niet zijn bereikt. Het klassieke hokjesdenken wordt hiermee op de proef gesteld. Want waar eindigt online theater en begint een audiovisuele productie? Het zijn dergelijke nieuwe vraagstukken en uitdagingen die ons triggeren en ons meer dan ooit met een andere blik doen kijken naar onze auteurs en hun creaties. Zij denken out of the box. Het is nu aan ons om dit ook steeds vaker doen."

Jozua Laga van Sabam – Accountmanager Theater & Dans

Hoe wordt een idee een succesvolle reeks?

Leer van 'De Kraak' op Streamz

Productiehuis **De Mensen** scheerde met de serie 'De Kraak' hoge toppen op het platform **Streamz**. Dat succes kwam er niet zomaar. Scenarist en acteur **Maarten Goffin** geeft ons zijn vijf gouden tips voor een succesvolle serie.

1. Een goed idee is de basis

"Het is leuk om een goed idee te hebben, maar het moet aanslaan. Je moet kijken naar wat de markt wil, bij welke zender of streamingdienst het past. Met andere woorden: is het verkoopbaar?"

2. Een reeks groeit stap voor stap

"Een scenario uitwerken is een marathon. Je schrijft álles uit. Het verhaal deel je op in afleveringen. Een aflevering telt al gauw vijftig pagina's. Een belangrijke fase is het 'beaten': wat gebeurt er in de afleveringen? Dan schrijf je de synopsis met de scènes en daarna pas de dialogen. Aan deze serie werkten we twee jaar, zonder één minuut opname."

© VTM Thomas Dhanens

3. Financiering in fasen

"We kregen financiële steun uit verschillende hoeken, zowel in België als in het buitenland. Die steun komt stapsgewijs: voor het scenario, de ontwikkeling en de productie. Dat proces verloopt traag. Om ontwikkelingssteun te krijgen, moet bijvoorbeeld je pilootaflevering klaar zijn. En voor productiesteun moet minstens de helft van de afleveringen op papier staan."

4. Pitch bij het juiste medium

"Naast de klassieke tv-zenders zijn er nu meer mogelijkheden om je serie verfilmd te krijgen. De komst van streamingdiensten als **Streamz**, **Netflix** en **Videoland** is een groot voordeel. Bovendien willen ook steeds meer Amerikaanse bedrijven als **Disney+**, **HBO** en **Amazon** meer lokale content aan de kijkers aanbieden."

5. Bezint eer ge begint

"De afzetmarkt voor film en series groeit, maar ook de vraag naar scenaristen. Het is een apart, maar een leuk vak. Nieuwe scenaristen raad ik aan om het scenarioatelier van het Vlaams Audiovisueel Fonds te volgen. Loop ook eerst stage in een ervaren writers' room en steel met je ogen, voor je zelf aan een scenario begint. Wij laten bijvoorbeeld stagiairs alles meelesen van bij de start. Alleen zo leer je het vak echt kennen." ■

in de culturele

---

frontlinie

Terugblikken op 2021? In de cultuursector is dat onmogelijk zonder het over de coronacrisis te hebben. Want die raasde als een allesverwoestende tornado door ons artistieke landschap. Toch raakte het Belgische cultuurschap niet stuurloos. Dat dankt het aan artiesten als **Frederik Sioen** en **Vincent Counard**, die ieder aan hun kant van de taalgrens op de barricades klommen.

“Die eerste lockdown zorgde voor een grote schokgolf”, gaat Vincent Counard van start. “Van de ene dag op de andere sloten alle zalen de deuren en zit je thuis, zonder publiek. Je kunt dan wel online events organiseren en nieuwe projecten bedenken, maar zonder livepubliek smaakt je beroep gewoon niet meer hetzelfde. Daar kwam dan nog een hoop financiële zorgen bovenop. Want in Wallonië kon de private cultuursector op bitter weinig steun rekenen.”

Zo'n crisis legt meteen alle pijnpunten bloot?

Frederik: “Absoluut. Ik ben de Vlaamse overheid dankbaar voor de steunmaatregelen die ze trof. Maar veel artiesten en cultuurwerkers glipten tussen de mazen van het net, omwille van hun statuut. Zij moesten bij de voedselbank of het RVMW aankloppen. Ook startende artiesten en performers zonder groot netwerk kwamen niet aan de bak op de momenten dat we toch konden spelen. Zo ontstond er helaas een lost generation.”

Vincent: “Je zag inderdaad veel leed omdat sommige mensen compleet uit de boot vielen. Wat mij persoonlijk raakte, was dat comedians helemaal niet op de politieke radar stonden. We hoorden constant dat ons beroep zo belangrijk is. Omdat we mensen in moeilijke tijden doen lachen. Toch werden wij aan ons lot overgelaten. Geen enkele maatregel hield rekening met onze beroepscategorie.”

“Van de ene dag op de andere sloten alle zalen de deuren en zit je thuis, zonder publiek.”

Jullie namen het heft dus in eigen handen?

Vincent: “Ja, ik richtte tijdens de crisis FBPH (Federation Belge des Professionnels de l'Humour) op, een beroepsfederatie voor Belgische comedians. Het heeft me ontelbare uren en vele kilometers gekost. Maar eindelijk worden we erkend en ziet de politiek ons staan. Voor mij is dat de positieve kant aan de crisis geweest.”

Frederik: “Ik ga er helemaal mee akkoord dat spelers binnen eenzelfde culturele discipline zich moeten verenigen. Tegelijk geloof ik ook in overkoepelend overleg. Samen sta je sterker. De cultuursector is een ecosysteem: alle actoren vormen een deel van de keten. Een artiest kan niet zonder organisator, en omgekeerd. Daarom nam ik vanuit het Gents Kunstenoverleg deel aan de Crisiscel Cultuur en werk ik nu mee aan de oprichting van een overkoepelende Vlaamse cultuurcel.”

Hoe kijken jullie naar de toekomst?

Frederik: “Ik hoop dat we elkaar blijven vinden. En op lange termijn nog meer uitdragen hoe

belangrijk cultuur is voor onze samenleving. Tijdens de crisis moesten we die boodschap alsmaar herhalen. Het bewijs dat niet iedereen het vat. Maar onze eerste taak? De crisis verteren. Veel organisaties staan voor zware investeringen om het komende seizoen vorm te geven. Ze verdienen nu hulp en ondersteuning.”

Vincent: “Klopt. Een van de grootste uitdagingen is het personeelstekort dat is ontstaan. Door de onzekerheid kozen veel technici en medewerkers voor een andere carrière. Maar zonder hen is er geen voorstelling. Toch blijf ik optimistisch, want nu kan ik eindelijk weer van mijn job genieten. En een lach op de mensen hun gezicht toveren.”

Frederik: “Veel mensen zaten de afgelopen tijd op hun tandvlees. Daarom moeten we nu samenwerken ... én feest vieren, tijdens een nieuw soort roaring twenties. Zodat we de kracht van cultuur weer voelen: het allerbeste antidepressivum. Daarna zullen we er helemaal klaar voor zijn om onze prachtige sector toekomstbestendig te maken.” ■

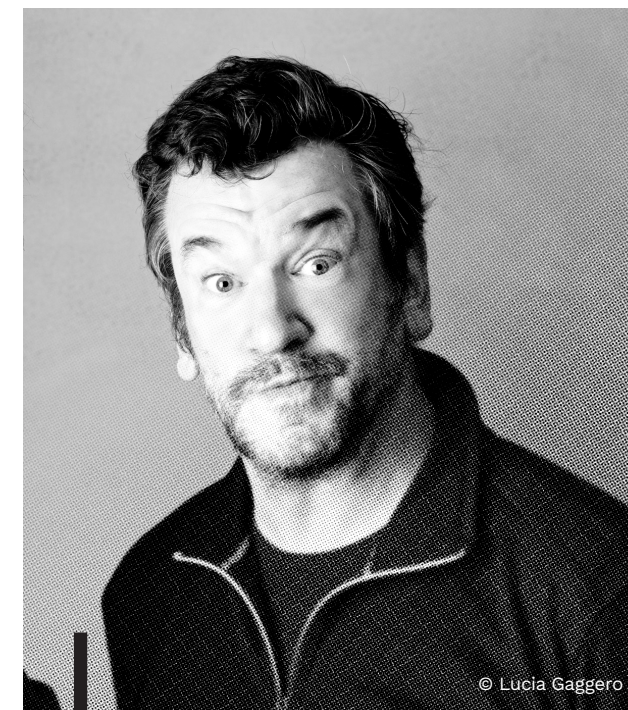
© Nick Proot

Wie is Frederik Sioen?

Als Sioen staat deze Gentse singer-songwriter al 20 jaar op het podium. Hij scoorde hits als ‘No Conspiracy At All’ en ‘Cruisin’ – dat zelfs in Zuid-Korea, Japan en China de hitlijsten haalde. Vorig jaar liet hij zijn album ‘Messages of Cheer & Comfort’ op ons los. En werd hij coördinator van het Gents Kunstenoverleg.

CULTUURTIPS

Talent van eigen bodem: Black Flower – ethno-jazz met nieuw album ‘Magma’ ♦ **Album om te ontdekken:** ‘Topical Dancer’ van Charlotte Adigery & Bolis Pupul ♦ **Favoriete expo van 2021:** ‘Muller – Van Severen’ in Design Museum Gent ♦ **Ik kijk uit naar:** ‘C(h)oeur’ van Alain Platel in Opera Ballet Vlaanderen ♦ **Veel bijgeleerd van:** ‘Nieuw België: een migratiegeschiedenis’ van Tom Naegels

© Lucia Gaggero

Wie is Vincent Counard?

Na een carrière als regisseur en lichttechnicus verhuisde Vincent Counard in 1992 naar het podium. Met zijn broer Bruno richtte hij het komische duo ‘Les Frères Taloché’ op. Samen veroverden ze Frankrijk, Zwitserland en Canada. Momenteel toeren ze door België en Frankrijk met hun voorstelling ‘Mise à Jour’.

CULTUURTIPS

Recent gelezen: ‘Numéro deux’ van David Foenkinos ♦ **Favoriete band:** Zonder twijfel ‘The Cure’, volgens mij de beste groep ter wereld. ♦ **Voorstelling die je moet zien:** ‘Ou presque...’ van Virginie Hocq, aangrijpend en grappig tegelijk.

JOZUA
LAGA

THOMAS
VANLISHOUT

Sabam

IN DE BRES

voor haar leden

Niet alleen de Belgische artiesten kropen tijdens de coronacrisis op de barricades. Ook Sabam trok naar de onderhandelingstafel en sleepte een knappe overheidscompensatie uit de brand. Daarnaast bood de organisatie zelf financiële steun. Accountmanagers Jozua Laga (Theater & Dans) en Thomas Vanlিশout (Muziek) zaten mee in het oog van de storm.

Flashback naar 2020: onze regeringen kondigen een reeks noodfondsen, werkingssubsidies en andere initiatieven aan. De culturele sector lijkt gerustgesteld. Althans voor even. Jozua Laga frist de herinneringen op. “Na verloop van tijd werd het duidelijk dat de steunmaatregelen onze auteurs niet bereikten. We kregen heel wat signalen die duiden op frustratie en onbegrip.” Thomas beaamt: “Er was te weinig perspectief om nieuwe projecten te plannen. Sommige leden hebben deze periode positief gebruikt om te herbronnen en te creëren. Maar voor de meeste auteurs was het een harde periode.” Auteurs bleven in de kou staan en gingen zowel financieel als mentaal door een moeilijke periode. Daarom trok Sabam aan de alarmbel, samen met andere beheersvennootschappen.” Het resultaat mocht er zijn: 19 miljoen euro

overheidssteun. Een groot deel daarvan mocht Sabam verdelen onder haar leden. “En maar goed ook. Want onze auteurs, componisten en uitgevers liepen veel inkomsten mis. Een pak optredens werd geschrapt of beperkt in capaciteit. Artistieke projecten werden uitgesteld of geannuleerd.” vertelt Thomas.

“En door de sluiting van de horeca en handel ontvingen onze leden minder auteursrechten. Het geld van de overheid diende om die verliezen te compenseren.” Uiteindelijk kon Sabam maar 8,7 miljoen euro verdelen aan haar leden in 2021. “Dat komt door de strikte wettelijke beperkingen die we kregen opgelegd”, licht Jozua toe. “Daardoor dreigde ruim 7 miljoen euro terug te vloeien naar de overheid. Uiteraard zijn we blijven ijveren om de opgelegde beperkingen te versoepelen zodat we onze leden bijkomende compensaties kunnen bieden voor de afgelopen jaren.”

Sabam beperkte zich echter niet tot het verdelen van de overheidscompensatie, ze tastte ook in eigen buidel. “Samen met de andere partners van Fund Belgian Music, het fonds dat Belgische muzikanten een duwtje in de rug geeft, lanceerden we in 2021 een tweede projectoproep. Daarmee ondersteunden we 52 projecten van Belgische artiesten, goed voor 120.000 euro. Ook Sabam for Culture nam verschillende initiatieven”, vertelt Thomas. Daarover vertelt Jotie Groenwals elders in dit magazine meer. ▶

“Om een vinger aan de pols te houden, is er ook een nauw contact met de diverse beroepsfederaties.”

Een andere steunmaatregel voor de leden was de verlenging van de vervroegde opname uit het sociaal fonds. Jozua legt uit wat het is: “Dat is een soort pensioenkas die de auteur opbouwt tijdens zijn Sabam-lidmaatschap. En waarop hij – normaal gezien – vanaf zijn zestigste verjaardag een beroep kan doen. Sinds het uitbreken van de coronacrisis in 2020 kozen zo’n 1.500 leden voor een vroegtijdige opname. Goed voor ongeveer 4 miljoen euro aan uitbetalingen. Deze maatregel loopt ook in 2022 nog verder.”

Jozua en Thomas zien dat ook 2022 nog voor heel wat uitdagingen zorgt. “De cultuursector draait nog altijd niet op volle toeren”, vertelt Jozua. “We zien nog altijd geen normale culturele werking. En dat voelen auteurs aan hun inkomsten. Tegelijk zijn er bijkomende investeringen nodig om het culturele leven weer helemaal op gang te trekken. Om een vinger aan de pols te houden, is er ook een nauw contact met de diverse beroepsfederaties. “Ze zijn belangrijke partners”, legt Thomas uit.

“Want zij maken de noden binnen elke culturele discipline kenbaar. En vormen een belangrijke schakel tussen Sabam en haar auteurs. We bieden hen al vele jaren structurele steun. Die steun is wederzijds.” ■

CULTUURTIPS van Jozua

Raveel

Duyster

Sohnarr © Jan Opdekamp

Vaste gewoonte in 2021 (tot op heden): elke zondag tussen 22u-24u met koptelefoon naar ‘Duyster’ luisteren op StuBru ♦ **Muziek:** Sohnarr – Coral Dusk (reworked) ♦ **Podium:** documentair theater ‘Pleasant Island’ van Silke Huysmans & Hannes Dereere ♦ **Boek:** Wildevrouw van Jeroen Olyslaegers ♦ **Tentoonstelling:** ‘Roger Raveel, een retrospectieve’ (Bozar)

van Thomas

VAAGUE

Juicy © Benjamin Vigliotta

Je favoriete boek? ‘Une histoire du Velvet Underground’ van Prospero Buri. Een schitterend stripverhaal. ♦ **Muzikale ontdekking?** ‘VAAGUE’, het nieuwste elektro jazzproject van de getalenteerde drummer en componist Antoine Pierre. ♦ **Goede tentoonstelling?** De Belgische kunstenaar Fabrice Samyn exposeerde in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten. Hou ook de beeldend kunstenaar Lucille Bertrand in de gaten. ♦ **Concerttip?** Juicy moet je absoluut live meemaken. Een sprankelend vrouwelijk duo. ♦ **Filmaanrader?** ‘Tokyo Shaking’ van Olivier Peyon uit 2021. Een heel mooie film met prachtige muziek van de Belgische componist Manuel Roland.

– Pierre-Yves Dermagne,
vice-eersteminister en
minister van Economie
en Werk

Krachtige steunmaatregelen

“In 2021 hebben we krachtige steunmaatregelen genomen voor auteurs, componisten en artiesten die zwaar werden getroffen door de coronacrisis.”

“Ze kregen een aanzienlijke financiële ondersteuning en een compensatie voor het verlies van hun auteursrechten.”

“Daarnaast kwam er een vergoeding voor het spelen van muziek bij federale overheidsdiensten en legden we nieuwe tarieven voor de privékopie vast.”

“Ik vond het bijzonder belangrijk om het werk van kunstenaars – vaak actief in een precair statuut – te valoriseren in dit moeilijke jaar en perspectief te bieden voor de toekomst. Het zijn stappen vooruit waar de sector om vroeg en naar snakte.”

Overheid betaalt nu ook voor muziek op werkvloer

In november 2021 besliste de overheid om ook te betalen voor het spelen van muziek op de werkvloer van federale overheidsdiensten. Zij maakte daarvoor 1,75 miljoen euro vrij om retroactief auteurs te vergoeden voor de periode van 2018 tot en met 2021. Vanaf 2022 komt er bovendien een jaarlijkse vergoeding, waarvan de verdeling vanaf 2023 jaarlijks zal plaatsvinden.

“De compensatie voor **verloren auteursrechten** was een geschenk: heel veel artiesten hadden dat nodig”

Met ‘Proper Lakens’, het nieuwste theaterstuk van Sven De Ridder Company, spelen acteurs **Sven De Ridder** en **Brik Van Dyck** eindelijk weer voor volle zalen. En dat doet zichtbaar deugd na een bewogen coronajaar.

© Joost Joossen

“Ook het publiek heeft duidelijk nood aan theater”, klinkt het bij het duo. “Door de relance merk je dat theater het eerste is waarnaar mensen teruggrijpen. Dat gevoel van live samen zijn, met levende mensen op de scène: dat vind je nergens anders. Mensen komen ons oprecht bedanken na de voorstelling. Zelfs hun kinderen hebben er met volle teugen van genoten, vertellen ze. Eigenlijk zou het een voorschrift van de dokter moeten zijn, hè”, lacht Sven.

Tijdens de verschillende lockdowns mocht er dan niet worden gerepeteerd, de twee zaten niet stil. Ze zijn blijven schrijven waardoor ze nu al een paar jaar hebben vooruitgewerkt. Hun voorstelling voor deze zomer, ‘Weekend Cowboys’, staat zo bijvoorbeeld al helemaal op punt. “We hebben telkens op tijd beslist om niet in productie te gaan. Zo hoefden we niets stil te leggen en hadden we geen

extra kosten. Dat is ons grote geluk geweest.” Ook voor de steun van Sabam zijn Sven en Brik dankbaar. “Aan het begin van de crisis kregen we de rechten die we ervoor hadden opgebouwd uitbetaald. Die raken natuurlijk ook op.

“De overheidscompensatie voor verloren auteursrechten die Sabam eind 2021 verdeelde, was een geschenk: heel veel artiesten hadden dat nodig, denk ik”, vertelt Brik. “In het webinar werd duidelijk uitgelegd hoe je je aanvraag moest indienen en hoe je compensatie werd berekend. Ik heb dat uitgerekend en het bedrag kloptel”, legt hij uit. Een van hun mooiste herinneringen aan corona? “Brainstormsessies op de Kalmthoutse Heide”, klinkt het. “Des te toffer nu we achteraf opnieuw iets kunnen gaan drinken.” ■

“Een kortfilm maken kost handenvol geld”

© Sofie Gheysens

Het gaat hard voor **Kato De Boeck** en **Flo Van Deuren**. Deze twee jonge regisseuses gooiden niet alleen ieder apart hoge ogen. Als regisseursduo **Floko Films** schreven ze mee aan de kortfilmreeks ‘Lockdown’ en monterden ze **as we speak** hun nieuwe miniserie ‘Roomies’.

“Als afstudeerproject moesten we allebei een kortfilm maken”, vertelt Kato. “Hoe low-budget je dat ook wilt doen, het blijft handenvol geld kosten.” Kato en Flo gingen dan ook op zoek naar extra budget. Dat vonden ze onder andere bij Sabam for Culture, waar ze een ontwikkelingsbeurs voor hun kortfilms kregen.

“De procedure was uitnodigend en laagdrempelig”, voegt Flo toe. Hun beide films vielen in de smaak. Flo werd met ‘Bamboe’ genomineerd voor de Cinéfondation-selectie op het Filmfestival van Cannes. En Kato won met ‘Provence’ de publieksprijs op het Film Fest Gent, de debuut-, publieks- en persprijs op het Internationaal Kortfilmfestival

in Leuven, de Student Film Award op het Zlin Film Festival én de Ensor voor beste Kortfilm op het Filmfestival van Oostende. Die erkenningen zetten hen in de kijker. “Ik denk wel dat we daardoor werden opgebeld voor ‘Lockdown’, dat begin 2021 te zien was op Eén. En dat we het vertrouwen kregen om van ‘Roomies’, waarvan de opnames in 2021 startten, nu een tv-reeks te maken. Ook hiervoor genieten we steun van Sabam for Culture”, vertelt Kato. Al blijven de twee daar ook nuchter onder. “‘Roomies’ komt zo uit onszelf, uit ons hart. Ik denk niet dat dat anders zou zijn geweest als we de bevestiging van die prijzen of nominaties niet hadden gehad”, sluit Flo af. ■

JUSTINE
BOURGEUS

Van
frontvrouw

naar sound track componiste

“De pandemie en de lockdowns veroorzaakten véél menselijk leed. Toch maakte ik persoonlijk een positieve evolutie mee.” Aan het woord: **Justine Bourgeus**, voor de coronacrisis bekend als frontvrouw van **Tsar B**. Nu ook componiste van verschillende soundtracks.

“Mijn leven zag eruit als een rollercoaster. Elke dag waren er zoveel dingen die ik ‘moest’ doen. Tot de pandemie op de pauzeknop drukte. Daardoor nam ik de tijd om alles te evalueren en nieuwe inspiratie op te doen.”

Die bezinningsmomenten stuwden Justine in een nieuwe richting: die van de filmmuziek. “Ik heb er altijd van gedroomd om filmmuziek te maken. Hoe een soundtrack inwerkt op je onderbewustzijn en een bepaald gevoel losweekt ... dat is gewoon magisch. Ik vond het dan ook geweldig dat ik tijdens de pandemie plots een aanvraag kreeg van Eén om muziek te componeren voor hun nieuwe serie ‘LEEF!’.”

Nieuwe manier van performen

Momenteel zoekt Justine volop naar een opnamestudio. Want er staan nog meer films en series op haar planning.

“Hoe een soundtrack inwerkt op je onderbewustzijn en een bepaald gevoel losweekt ... dat is gewoon magisch.”

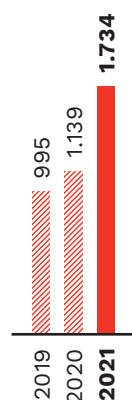
“Ik treed ook nog op met **Tsar B**. Al zien mijn shows er nu anders uit. Ik speel de muziek niet meer zoals je die hoort op de plaat – met een band en elektronische instrumenten. Ik begeleid mezelf nu op de viool, in het gezelschap van een celliste. Die manier van performen ligt me veel beter, ik raak dan in een soort trance. Ook dat idee ontstond tijdens de coronacrisis”, glimlacht ze. ■

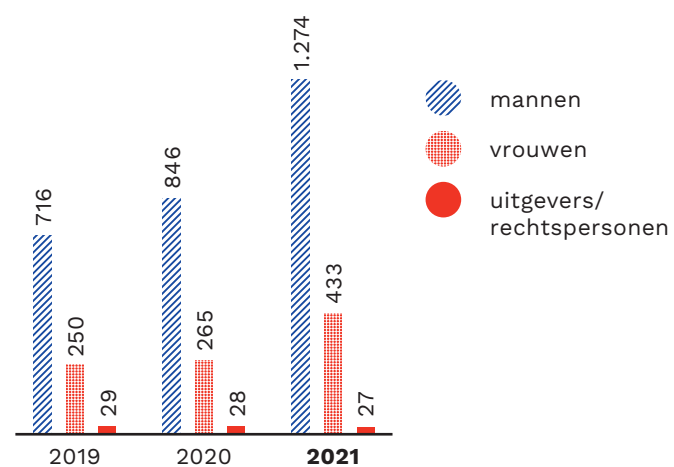
ONZE LEDEN IN 2021

45.715 auteurs, componisten en uitgevers waarvan

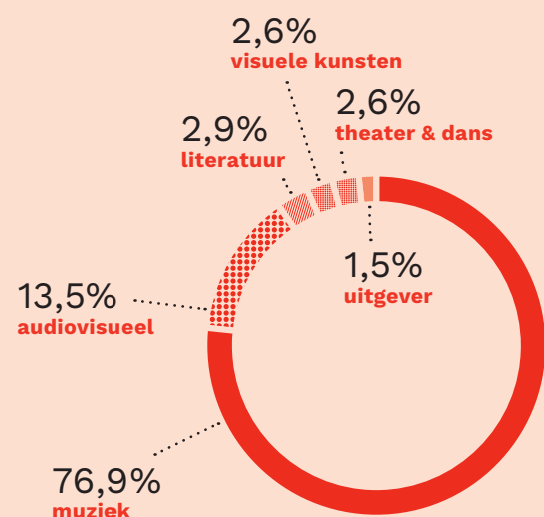
1.734 nieuwe aansluitingen

Nieuwe aansluitingen per categorie

Nieuwe aansluitingen per discipline

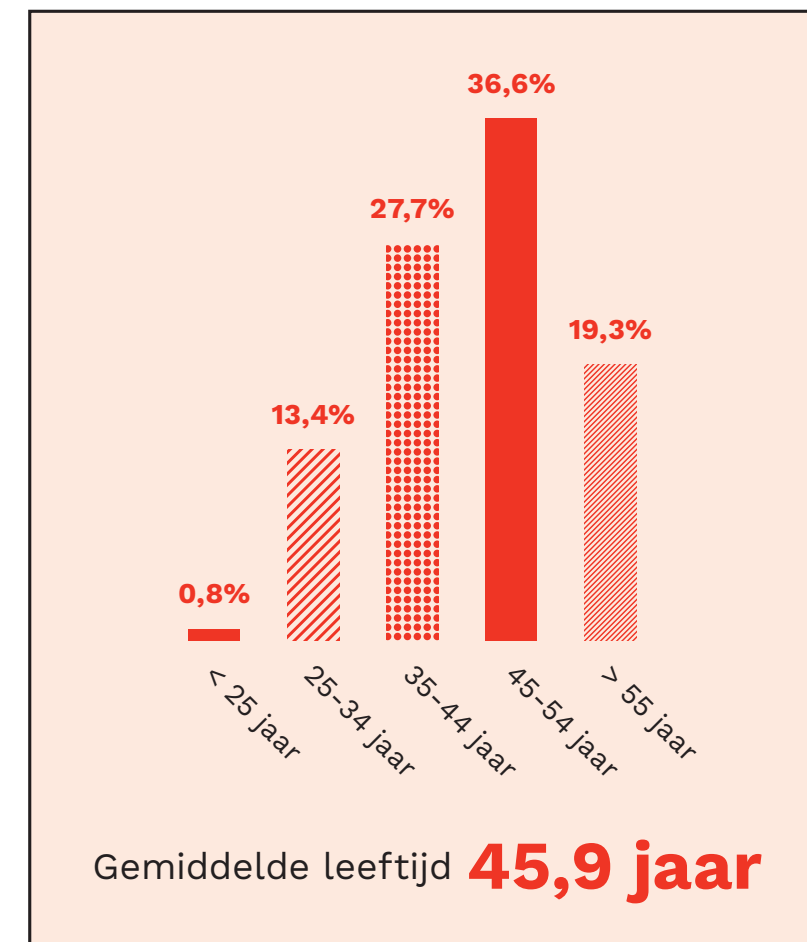
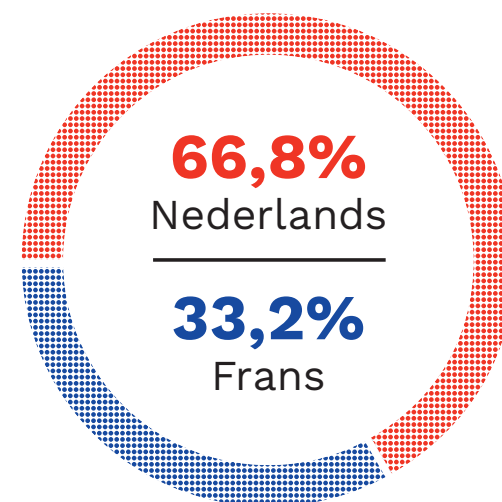
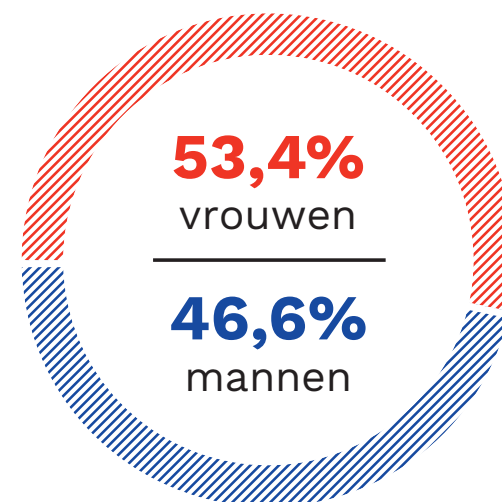
1.707 auteurs

SABAM

ÉÉN STERK EN DIVERS TEAM

Met meer dan 200 zijn ze, de mannen en vrouwen van Sabam, die achter de schermen hard werken om auteurs en gebruikers van hun repertoire de beste service te bieden. Wat weten we nog over hen?

MySabam

MySabam is de naam voor de online tools waarmee auteurs, componisten en uitgevers snel en gemakkelijk alle informatie over hun rechten kunnen raadplegen en melden. In 2021 werden **2.693** nieuwe accounts aangemaakt. In totaal tellen we nu **22.428** actieve gebruikers van MySabam.

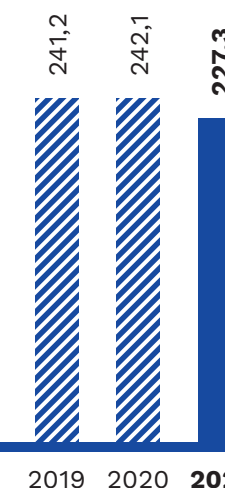
22.428 actieve accounts

→ **2.693** nieuwe MySabam-accounts

Gemiddeld aantal werknemers volgens de sociale balans (VTE)

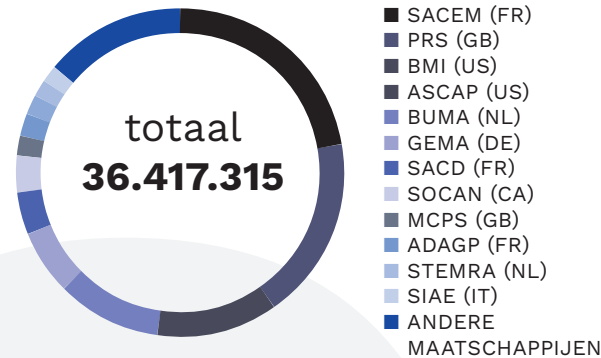

VERDEELDE RECHTEN

De top 12

van buitenlandse verenigingen waar we rechten **aan verdelen**

Thuiskopie

+35%

Visuele kunsten
+23%

Deze stijgingen zijn het gevolg van de verdeling van een aantal oude gereserveerde budgetten, die we na een grondige evaluatie niet langer moeten inhouden.

Uitvoeringsrechten België

-11%

Eenzijds zien we hier nog het effect van de opstart van het Uniek Platform Unisono, waarbij een aanpassing van de facturatiewijze werd doorgevoerd. Anderzijds hebben de lagere inkomsten omwille van Covid-19 een negatief effect op de verdeling, hoewel dit gedeeltelijk wordt gecompenseerd door de verdeling van gereserveerde rechten na risicoanalyse.

Mechanische reproductierechten

-10%

België

-12%

buitenland

Deze rechten dalen verder als gevolg van een neerwaartse trend op de (inter)nationale markten van de fysieke dragers. Die werd bovendien licht versterkt door de coronacrisis.

Theater & dans

-55%

Hier is de impact van corona het grootst. In deze sector worden auteursrechten sneller verdeeld na facturatie, waardoor het ontbreken van voorstellingen zich onmiddellijk laat voelen.

Uitvoeringsrechten buitenland

-36%

Deze daling is volledig toe te schrijven aan de negatieve gevolgen van de coronacrisis voor de optredens en opvoeringen van onze leden in het buitenland, en het uitzenden van hun werken op radio en tv ter plaatse.

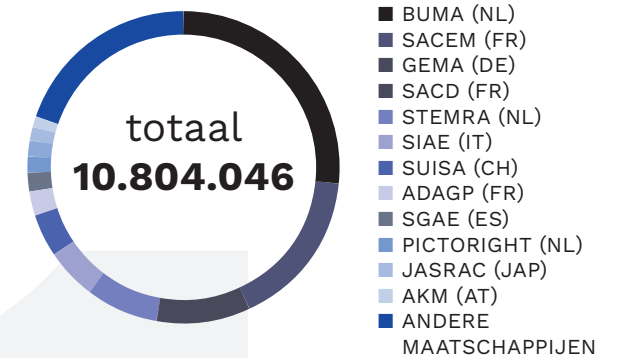
(in €)

	2021	2020	2019	2021 vs 2020	
Uitvoeringsrechten België	72.920.594	81.545.822	78.979.635	-8.625.228	-11%
Uitvoeringsrechten uit het buitenland	5.903.902	9.182.630	7.179.443	-3.278.727	-36%
Mechanische reproductierechten België	3.937.438	4.352.179	4.402.858	-414.741	-10%
Thuiskopie	5.085.797	3.778.505	4.238.895	1.307.291	35%
Theater & dans	1.317.219	2.917.906	4.603.870	-1.600.687	-55%
Online	3.324.261	2.875.156	3.209.302	449.105	16%
Visuele kunsten	3.164.234	2.562.425	3.017.083	601.809	23%
Mechanische reproductierechten uit het buitenland	1.817.452	2.063.985	2.224.659	-246.532	-12%
Reprografie	1.186.807	1.847.581	1.318.745	-660.774	-36%
Achtergrondmuziek	694.356	655.941	658.327	38.415	6%
Leenrecht	772.680	488.388	499.602	284.292	58%
Commerciële gebruiksrechten	141.614	136.174	150.177	5.440	4%
Literatuur	87.604	80.635	77.288	6.969	9%
Overheidscompensatie	8.118.768	0	0	8.118.768	
Totaal auteursrechten	108.472.726	112.487.326	110.559.882	-4.014.600	-4%
Naburige rechten (via Unisono)	24.315.637	22.747.669	4.590.755	1.567.968	7%
Totaal verdeeld	132.788.362	135.234.994	115.150.637	-2.446.632	-2%

GEFACTUREERDE RECHTEN

De top 12

van verenigingen waar we rechten **van ontvangen**

+32%

Openbare uitvoeringsrechten mechanische muziek

Na de sterke daling van vorig jaar omwille van corona kent deze facturatie opnieuw een flinke stijging dankzij de facturatie van een volledig kalenderjaar. Die wordt echter voor een groot deel afgeremd door de verleende kortingen aan horeca, kappers en andere handelsondernemingen voor de periodes van verplichte sluiting in dit tweede coronajaar.

+6% Media

Deze stijging is het rechtstreekse gevolg van een retroactieve regeling met Telenet over de directe injectie, een stijgende omzet bij de privé omroepen en een gedeeltelijke inhaalbeweging bij streamingplatform Streamz.

-16% Openbare uitvoeringsrechten levende muziek

De kleinschaligheid en de massale annulering van live-events als gevolg van Covid-19 werden onvoldoende gecompenseerd door verschillende regularisaties van concerten en festivals uit het verleden.

+11% Mechanische reproductierechten

We zien een lichte heropleving van de platenindustrie dankzij 'uitgestelde' releases van verschillende artiesten en de vinylmarkt die blijft groeien.

-17% Online

Een belangrijke vermindering van de facturatie bij Spotify als gevolg van een correctie voor onterechte claims in het verleden, uitstel van facturatie bij YouTube en Deezer, en een verder dalende downloadmarkt.

(in €)

	2021	2020	2019	2021 vs 2020	
Media	51.445.803	48.531.631	44.869.867	2.914.172	6%
Openbare uitvoeringsrechten - mech. muziek	43.820.411	33.205.259	53.266.717	10.615.152	32%
Buitenlandse verenigingen	10.722.378	12.914.053	11.702.008	-2.191.675	-17%
Online	7.123.545	8.580.546	7.502.756	-1.457.001	-17%
Wettelijke licenties	6.003.600	7.075.995	6.612.283	-1.072.395	-15%
Openbare uitvoeringsrechten - levende muziek	5.683.485	6.748.149	19.247.097	-1.064.664	-16%
Mechanische reproductierechten	4.280.849	3.850.425	5.619.134	430.424	11%
Theater & dans	1.695.779	3.242.436	5.614.965	-1.546.657	-48%
Visuele kunsten	1.902.107	1.943.045	1.475.962	-40.939	-2%
Literatuur	96.334	90.655	89.562	5.678	6%
Totaal auteursrechten (excl. overheidscompensatie)	132.774.290	126.182.194	156.000.351	6.592.096	5%
Naburige rechten (via Unisono)	26.132.028	25.941.905	4.856.389	190.123	1%
Totaal gefactureerd	158.906.318	152.124.099	160.856.740	6.782.219	4%

SABAM FOR CULTURE

De missie van Sabam for Culture (SFC)?
De leden van Sabam ondersteunen. Hoe? Door
de creatie, exploitatie en internationalisering
van hun werk te stimuleren – met de focus op
talentontwikkeling en professionalisering van hun
carrières. Dat doet SFC op verschillende manieren.
**In 2021 ondersteunde ze 900 initiatieven met een
totaalbudget van 1,5 miljoen euro.**

BIJNA **900**

initiatieven met
een budget van
€ 1,5 miljoen

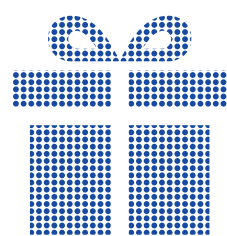
122

projecten & evenementen

16

prijzen

12

giften

18

ondersteuningen
aan federaties

724

beurzen

FINANCIËLE

€19,8
miljoen

Totale personeelskosten

Bruto operationele kosten

€30,3
miljoen

€158,9
miljoen

19,8%

Kostenpercentage in
verhouding tot de facturatie

€132,8
miljoen

Facturatie uit auteursrechten

€3,2
miljoen

Verlies
van het
boekjaar

Totale facturatie

inclusief Uniek Platform Muziek

“MIJN VERHALEN- FABRIEKJE WAANZIN DRAAIT NU OP VOLLE TOEREN, met dank aan corona”

Is Josse De Maesschalck nu kunstenaar of scenarist-regisseur? “Allebei. Afhankelijk van het verhaal dat ik te vertellen heb, kies ik voor filmen dan wel schilderen”, verklaart hij zich nader. Voor hem geen kommer en kwel tijdens de pandemie – integendeel. Hij verkortte zijn meerjarenplan tot enkele maanden en verkoopt met zijn verhalenfabriek Waanzin ook schilderijen online.

“Toen ik afstudeerde in de Toegepaste Beeldende Kunsten stelde ik me de vraag: ga ik verder met schilderen of als scenarist-regisseur? Ik koos voor het laatste en volgde een opleiding audiovisuele technieken”, schetst De Maesschalck zijn tweestrijd.

“Het gaf me de tijd om een eigen stijl te zoeken. Ik besepte al gauw dat ik een verhalenverteller ben. Het verhaal bepaalt of ik voor het ene of andere medium kies. En niet al mijn verhalen zal ik zelf regisseren. Tijdens de lockdown maakte ik meteen de klik. Het was hét moment om doeken in te slaan en te schilderen.”

En die doeken zijn een succes. Hij verkoopt ze online en mocht ze al verschillende keren exposeren. “Toen in de zomer 2020 de coronamaatregelen werden gelost, mocht ik mijn werken tonen op een groepsexpo bij galerie Raf Van Severen in Antwerpen. In juni vorig jaar volgde zelfs mijn eerste solotentoonstelling, weliswaar zonder vernissage.”

Bijverdienste

Jong en oud is fan van zijn schilderijen. “Jongeren en jonge gezinnen die mijn werk graag in huis hebben, maar niet het budget, kiezen voor prints. Dat zijn veelal recente schilderijen. Via de website vragen verzamelaars naar oudere werken of lopen er nieuwe opdrachten binnen.”

Het leverde de kunstenaar tijdens de coronacrisis een aardige bijverdienste op. “Het was welkom, maar nog geen volwaardig inkomen. Om een film te maken heb je in België nog altijd beurzen nodig.” De Maesschalck greep de vrijgekomen tijd tijdens de pandemie ook aan om een serie te schrijven. “Ik had mezelf twee jaar de tijd gegeven, maar het werden drie ... weken. De serie ligt nu klaar bij Netflix Benelux.”

De lockdown heeft hem ook als mens veranderd. “Voor de crisis legde ik de lat voor mezelf erg hoog, wat voor veel stress zorgde. Sindsdien leef ik meer van dag tot dag. Ik ben veel gelukkiger nu. Dat bevordert de fantasie en de creativiteit.” ■

“EEN COMPLETE RESET,

zo kan ik de pandemie
het best omschrijven”

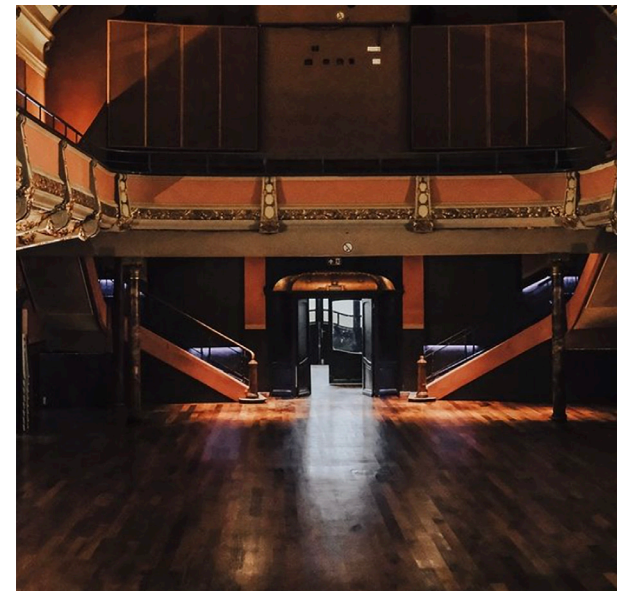

Hoewel de coronapandemie een bijzonder harde noot om te kraken was, beseften culturele organisaties zoals kunstencentrum Voo?uit dat ze ... vooruit moesten. Niet alleen om het publiek een sprankeltje hoop te geven, ook om de moraal van de eigen mensen en de kunstenaars hoog te houden. Hoe heeft Voo?uit zich heruitgevonden? Welke lichtpunten bood de crisis? Franky Devos, algemeen coördinator van Voo?uit, blikt met ons terug.

FRANKY
DEVOS

“We hebben op alles bespaard, behalve op artistiek budget waarmee kunstenaars nieuw werk creëren.”

Dat gaf veel kracht. Podium 19 was echt *a coalition of the willing*: de bereidheid die iedereen aan de dag legde was ongezien. Het eerste Podium 19-concert van Arno op 21 januari 2021 was daar het feestelijke bewijs van.”

Waarvoor ben je corona dankbaar?

“Het heeft duidelijk gemaakt welke rol kunst en cultuur in de samenleving spelen. Ze werden ongelofelijk gemist. Het moment dat we weer mochten openen was dan ook bijzonder emotioneel. Het gaf mensen zichtbaar hoop. Wat van onschatbare waarde is tijdens zo'n mentale crisis.” ■

Hoe zou je 2021 in een notendop samenvatten?

“Een complete reset, zo kan ik de pandemie het best omschrijven. Voor de crisis bestond onze omzet voor 50 procent uit subsidies en 50 procent uit inkomsten uit de verhuur van zalen, de ticketverkoop en horeca. De helft ervan viel dus plots weg, terwijl de kosten doorliepen en onze mensen betaald moesten worden. Maar vooral: hun intrinsieke motivatie werd van de ene dag op de andere weggenomen: de meesten in dit huis léven voor de 1.500 gasten die hier elke dag van cultuur komen genieten.”

Hoe pakte de Voo?uit die nieuwe realiteit aan?

“In plaats van voorstellingen te tonen, zijn we ze beginnen maken. We hebben op alles bespaard, behalve op artistiek budget waarmee kunstenaars nieuw werk creëren. Het gebouw stond toch helemaal leeg. Zodra er weer gerepeteerd mocht worden, konden theatergezelschappen op onze scène terecht. Dat heeft ons als organisatie doen groeien. Ook buitenlandse kunstenaars die hun inkomsten uit internationale tournees haalden, staken we een hart onder de riem. In hun land van herkomst

is er vaak geen markt voor hun activiteiten. Via home-based residencies financierden we hen om toch nieuw werk in hun thuisland te maken en dat dan te delen via online artist talks.”

Hoe zag Podium 19 het levenslicht?

“Podium 19’ is ontstaan bij het begin van de tweede lockdown. Nu al die nieuwe voorstellingen en concerten niet konden worden opgevoerd, moesten we een manier bedenken om ze toch bij het publiek te krijgen. We gingen meteen met de zeven Vlaamse kunstinstellingen rond de tafel zitten. De uitkomst? Televisie! Al snel sloten we een deal met Proximus: zij stelden een digitaal kanaal ter beschikking om de voorstellingen gratis tot in de huiskamers te brengen. Voor we het wisten, zetten de zeven kunstinstellingen, Proximus, Orange, Sabam for Culture en andere partners hun schouders onder het project. Samen. Het resultaat? 260 voorstellingen en concerten op vier maanden.”

Wat is je mooiste herinnering aan die periode?

“Het moment waarop je met vijftien mensen rond de tafel zit, elkaar in de ogen kijkt en beseft: als je iets wilt, kun je het ook.”

CULTUURTIPS

A story of Deception van Francis Alÿs

Oscar and the Wolf

Tanz van Florentina Holzinger

Favoriete leesvoer: ‘WIL’ van Jeroen Olyslaegers ♦ **Lekkerste plaat:** ‘Alarm!’ van Nordmann ♦ **Beste expo aller tijden:** ‘A story of Deception’ van Francis Alÿs in Wiels (2011) ♦ **Laatste theatervoorstelling:** ‘Cosi Fan Tutte’ in een regie van Anne Teresa De Keersmaeker bij Opera Ballet Vlaanderen ♦ **Favoriete band:** Oscar and the Wolf ♦ **Productie waar ik naar uitkijk:** ‘Tanz’ van Florentina Holzinger in De Vooruit

“We blijven ons aanbod uitbouwen om auteurs voldoende ademruimte te geven tijdens hun creatieproces”

- Jotie Groenwals

Podium 19 was niet het enige initiatief waaronder Sabam for Culture haar schouders zette. Aan de start van de crisis maakte de organisatie 440.000 euro extra vrij om de heropstart van de sector te ondersteunen. **Jotie Groenwals, Adviseur Cultural Affairs, geeft tekst en uitleg.**

“In 2020 bleven veel cultuurhuizen natuurlijk gesloten en werden evenementen en projecten massaal geannuleerd. Daardoor hebben we in 2021 nog een groot deel van dat extra budget kunnen gebruiken”, vertelt Jotie. Daarmee lanceerden ze enkele nieuwe initiatieven in de vorm van beurzen. “Zoals ‘Boost je artistiek budget’, een beurs voor muzikanten, theatermakers, comedians en schrijvers. Zij mochten voor al hun live-evenementen – zoals concerten of lezingen – een bijkomende gage aanvragen om daarmee extra mensen zoals muzikanten of techniekers aan het werk te zetten. Zo hebben we wel honderden concerten gesteund.”

Ook wie zijn evenement of concert moest annuleren of verplaatsen, kon (en kan) bij Sabam for Culture op flexibiliteit en solidariteit rekenen. “Denk aan artiesten die bij ons een beurs voor hun internationale tournee kregen. Die zagen plots alles in het water vallen. Waar we konden, hebben we hun financiële steun behouden of gezocht naar een alternatief”, vertelt Jotie. “Zo werd bijvoorbeeld ‘Anima’ - Het internationaal animatiefilmfestival van Brussel - tot een online-evenement omgetoverd. En ook het showcasefestival ‘We Are Open’ van Trix veranderde van een live muziek-evenement in een filmtrilogie, met de hulp van enkele beloftevolle filmregisseurs.”

Een ander voorbeeld van de extra steun? De horecabeurs. “Ook de horeca heeft het namelijk bijzonder moeilijk gehad tijdens de crisis. Dankzij deze beurs kreeg het cafécircuit extra middelen om concerten te organiseren.” De grootste les uit de crisis volgens Jotie? “Ondersteuning is enorm belangrijk voor onze leden. Zelfs relatief kleine sommen betekenen soms een groot verschil. We blijven ons aanbod dan ook uitbouwen, om auteurs voldoende ademruimte te geven tijdens hun creatieproces.” ■

CULTUURTIPS

De Nieuwe Man van De Hoe

Une vie demente

Sleepers' Reign

Theatertip: ‘De Nieuwe Man van De Hoe’ (voorheen De Koe), ‘Ten Oorlog II’ (Camping Sunset) ♦ **Films om zeker te bekijken:** ‘Une vie demente’ (Ann Sirot, Raphaël Balboni) en ‘Un Monde’ (Laura Wandel) ♦ **Muziek om niet te missen:** WOOLVS en Sleepers’ Reign’ die na jarenlange stilte met nieuwe muziek komen.

Nu al oefenen op pitches is voor jonge makers bijzonder waardevol

Ben je (jong) aanstormend talent?

Dan zijn de Sabam-pitches jou misschien wel op het lijf geschreven. Het doel? In enkele minuten de jury warm maken voor jouw project en zo een ontwikkelingsbeurs in de wacht slepen.

“Het project hoeft nog niet afgewerkt te zijn”, vertelt Jotie Groenwals, Adviseur Cultural Affairs. “Zolang je maar gepassioneerd vertelt wat je idee is, hoe je het wilt vormgeven of concreet zult produceren. Op basis van die pitch bepaalt de jury wie de beurs krijgt.” De pitches worden jaarlijks per discipline georganiseerd. “Voor kortfilms doen we dat drie keer per jaar: twee keer zelf en één keer samen met het Filmfestival Oostende. Voor theater organiseren we één keer per jaar een pitch, samen met Theater Aan Zee.”

Of zo’n pitch de moeite waard is? “Zeker”, vertelt Jotie. “Iets creëren kost al snel handenvol geld, zeker voor jonge studenten. Bovendien zullen ze later in hun carrière nog vaak moeten pitchen. Daar nu op oefenen is dan ook bijzonder waardevol.” Om aanstormend talent nog beter klaar te stomen, organiseerde Sabam for Culture in 2021 dan ook de workshop ‘Hoe pitch ik mijn filmproject?’.

3 tips

voor een goede pitch

1 - Wees duidelijk, volledig en to the point. Je hebt maar een paar minuten om mensen te overtuigen. Bepaal op voorhand wat je zeker wilt vertellen om het volledige beeld te schetsen.

2 - Denk na over waarom je dit verhaal wilt vertellen. Vertrek je vanuit een persoonlijke ervaring? Wil je iets aankaarten? Of wil je gewoon iets brengen dat volgens jou nog niet bestaat? Pitches staan of vallen vaak met de geloofwaardigheid en de motivatie van de verteller (en dus niet met de mate waarin je een goede spreker bent).

3 - Spreek vanuit jouw persoonlijke visie als maker. Hoe ga je het verhaal als auteur vormgeven? Op welke manier zal het eindresultaat de stempel van de maker dragen of uniek zijn?

Go!

De missie van Sabam for Culture (SFC)?

Onze leden ondersteunen.

Hoe? Door de creatie, exploitatie en internationalisering van hun werk te stimuleren – met de focus op talentontwikkeling en professionalisering van hun carrières. Dat doet SFC op verschillende manieren.

In 2021 ondersteunde ze **900 initiatieven** met een totaalbudget van 1,5 miljoen euro. SFC reikte **724 beurzen** uit, verspreid over verschillende disciplines. **122 projecten** in binnen- en buitenland kregen financiële steun en **18 beroepsfederaties**. Voorbeelden? De Muziekgilde, de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) en de scenaristengilde konden rekenen op **structurele ondersteuning**. Daarnaast werden **16 auteurs** gehuldigd met een geldprijs én ontvingen **12 goede doelen** een gift.

Wat zijn residentiebeurzen?

Heel wat auteurs krijgen residentieplekken aangeboden in het binnen- of buitenland. Dat zijn culturele partners van wie de artiest bijvoorbeeld logistieke steun krijgt, een stukje **budget** of cofinanciering. Met de residentiebeurzen geeft Sabam de auteurs nog een **bijkomend financieel duwtje in de rug**. Zo zijn ze bijvoorbeeld in staat om extra mensen in te schakelen en te vergoeden.

De belangrijkste focus van deze beurzen? Creatie ondersteunen. In deze fase, waarin de auteur nog volop zoekt en uitprobeert, staat er namelijk nog niets concreets in de steigers. En dat betekent vaak ... geen of nauwelijks inkomsten.

“De ondersteuning van Sabam for Culture door middel van de residentiebeurzen wordt enorm geapprecieerd. Voor heel wat muzikanten is het een belangrijke hulp van onschatbare waarde.”
– Dario Mars

“Ik blik heel tevreden terug. Dankzij de residentiebeurzen van Sabam for Culture kon ik immers in uiterst optimale, professionele omstandigheden werken. Bovendien werd ik deskundig ondersteund door het technische team van Recyclart.”
– Rafael Sanchez

Toots sessies

meer zichtbaarheid voor jong talent

© VRT

Met de ondersteuning van nieuwe én bestaande initiatieven bleef Sabam for Culture in volle crisis aan de zijde staan van haar auteurs. Een brede waaier van artiesten kreeg dankzij de derde editie van de 'Toots sessies' op Canvas een mooi platform.

“Het was een leuke ervaring en ik ben blij dat ik uitgenodigd was”, klonk het achteraf enthousiast bij soultrap- en r&b-zangeres **Ikraaan**. Niet alleen muzikanten kregen een podium, de Toots sessies zorgden ook voor meer zichtbaarheid voor dichters, choreografen, stand-upcomedians en theatermakers. Net zoals de voorbije twee seizoenen lag de nadruk ook deze editie op jong talent.

Stand-upcomedian **David Galle** vond het optreden een spannende uitdaging. “Vooral omdat ik wist dat er geen publiek aanwezig zou zijn”, blikt hij terug. “Normaal maak ik contact met de mensen in de zaal en gebeurt er een wisselwerking. Hoe meer energie ik geef, hoe harder het publiek reageert en hoe meer energie ik terugkrijg.”

In dit geval zat het publiek thuis en was het dé grote uitdaging om hen toch te bereiken. “Ik heb dan ook rechtstreeks naar de camera gespeeld.” Deze derde editie van de Toots sessies was opnieuw een prachtige reeks, wat niet alleen werd geapprecieerd door het publiek, maar ook door alle auteurs. ■

“Net zoals de voorbije twee seizoenen lag de nadruk ook deze editie op jong talent.”

© VRT

KOEN
LIJNEN

INE
SCHAEPS

NIEUW OPEN HUIS SABAM

“Leden moeten zich hier welkom voelen”

Sabam werpt het ministeriejuik af en bouwt een nieuwe, transparante omgeving voor haar leden. De vereniging trekt die filosofie ook naadloos door in haar nieuwe huisvesting. Eind dit jaar verhuist Sabam naar een iconisch pand. Een vereniging die de belangen van zoveel creatieve geesten verdedigt, moet dat ook uitstralen.

“De huidige hoofdzetel had veel weg van een saai en grijs kantoorgebouw. Die kritiek kregen we vaak te horen”, weet Intern Projectmanager **Koen Lijnen**. Hij leidt de verhuizing naar het nieuwe gebouw in goede banen. Die moet tegen eind 2022 een feit zijn.

Sabam kocht het huidige gebouw in de Brusselse Aarlenstraat in april 1977. Al heeft het de tand des tijds doorstaan, het beantwoordt niet meer aan wie Sabam vandaag is en hoe de vereniging werkt. “Sinds 2014 werken we al één of twee dagen van thuis uit. Dat vreet aan de cohesie tussen de medewerkers. De hiërarchische structuur van weleer ruimt plaats voor een meer horizontale manier van samenwerken. Beetje bij beetje liep het gebouw leeg zodat het nu koud aanvoelt. Het nodigt leden ook niet uit om naar Sabam te komen. De vraag naar een aangepaste werkomgeving stelde zich dus al langer.” Die vraag beantwoordde Sabam middenin de coronacrisis. In 2020 kocht ze een iconisch gebouw in de Twekerkenstraat. Het valt op door

de oranje vensters, een idee van de architecten Pierre Ramon en Robert Aerts. Zij transformeerden dit voormalige hoofdkwartier van de Waalse partij CdH en de Vlaamse tegenhanger CVP in 1965 tot een kunstwerk. Het pand telt zes verdiepingen, maar Sabam breidt het met een zevende verdieping uit.

Ontmoetingsplaats voor creatievelingen

Het nieuwe gebouw moet de geest van de vereniging van auteurs, uitgevers en componisten beter weerspiegelen. Sabam neemt daarvoor het onafhankelijke studie bureau Procos Group in de arm. “De nieuwe hoofdzetel moet een bereikbare en laagdrempelige ontmoetingsplaats worden voor medewerkers en leden. De structuur van het oude gebouw leende zich daar niet toe. Het nieuwe pand wordt momenteel gestript tot op het beton en voorzien van nieuwe bouwtechnieken. Daarna volgt de inrichting volledig op maat van Sabam”, legt Projectmanager **Ine Schaepe**s uit. Sabam gaat voor een warme en huiselijke look-and-feel.

**“De nieuwe
hoofdzetel moet een
ontmoetingsplaats
worden voor
medewerkers
en leden.”**

De leden moeten het bedrijf herontdekken. “Daarop spelen we met de inrichting in. Op de gelijkvloerse verdieping komt een multifunctionele lounge ruimte met gezellige koffiehokjes, zitbanken en tafeltjes. Dat vertrek is flexibel om te vormen voor bijvoorbeeld evenementen.”

Leden, maar ook medewerkers moeten zich hier uiteraard welkom voelen. “De plek nodigt uit om bijvoorbeeld samen te overleggen. We hopen dat het een plaats wordt waar kruisbestuivingen ontstaan. Dat kan zijn tussen leden uit verschillende disciplines, maar evengoed tussen medewerkers van verschillende afdelingen”, vult Koen Lijnen aan.

Anders werken

Voor de medewerkers zelf komen er flexibele werkplekken, legt Ine Schaepe uit: “We voorzien in verschillende types werkplekken. Er zijn aanlandtafels waaraan medewerkers met drie of vier personen kunnen werken. Daarnaast zijn er cockpits, afgesloten ruimtes om in

alle rust te werken of kort te overleggen met twee tot drie personen. Aanvullend zijn er nog ruime koffiehokjes met zitgelegenheid voor een informeel overleg. De extra zevende verdieping leent zich dan weer uitstekend om te brainstormen.”

De verhuizing gaat ook gepaard met een nieuwe manier van werken, volgens Koen Lijnen. “Het oude archief nemen we niet mee. Dat laten we extern archiveren. We denken tegelijkertijd na over hoe we in de toekomst met documenten omgaan. Het wordt sowieso anders werken, met nieuwe technieken. Denk maar aan het hybride vergaderen. Die transformatie is volop bezig.”

Op 1 juni krijgt Sabam de sleutels van de nieuwe hoofdzetel om er tegen eind dit jaar in te trekken. Het licht dat via de vele glaspartijen binnenvalt, maakt het een transparant gebouw. Zo belichaamt het perfect wat Sabam wil bereiken. Welkom in het open huis van Sabam! ■

**“MUZIEK IS EEN IDEEAAL MIDDEL
OM JE TE POSITIONEREN EN
JE IDENTITEIT TE VERSTERKEN”**

- BRUNO HANCKÉ

Terwijl ThisPlays2 in de jaren tachtig nog op maat gemaakte cassettes naar zijn klanten stuurde, gebeurt dat vandaag automatisch. “Via het Groevy-platform sturen we elke dag zorgvuldig samengestelde playlists met 250 nummers naar onze winkelketens en detailhandelaren”, legt Bruno uit. Het resultaat? “Muziek die past bij de winkel én de eigenaar en zijn werknemers. Want voelen zij zich goed? Dan voelen de klanten dat. Zo creëer je een mooie interactie en een betere aankoopbeleving voor de klant.”

Beïnvloedt dat het koopgedrag? “Dat werd en wordt in verschillende studies onderzocht. Uit een Belgisch onderzoek tien jaar geleden bleek dat het ritme van de muziek de snelheid van de winkelkar bepaalt. Een trager ritme zou de klanten trager doen wandelen, waardoor ze langer in de winkel blijven en in contact komen met de producten, en meer kopen. Uit een Amerikaans onderzoek bij een bepaalde supermarkt bleek dan weer dat men meer wijn verkocht wanneer er Franse muziek werd gespeeld. Wij focussen ons daar niet op. Voor ons is de bevestiging van onze klanten het allerbelangrijkste.”

Al gaat ook daar nauwkeurig onderzoek én een menselijke aanpak aan vooraf. “Wij kiezen niet voor eenheidsworst of de meestgebruikte kanalen. Nee, we gaan eerst in gesprek met de klant om dan volgens bepaalde parameters geschikte nummers te zoeken uit een enorme databank. Het meneurie-effect, zoals wij dat noemen, is daarbij een belangrijke factor”, klinkt het. “Muziek mag niet vlak en veilig zijn. Ze moet emotie opwekken. De juiste achtergrondmuziek kiezen is dan ook een metier.” ■

Lette je ooit al eens op de achtergrondmuziek in je supermarkt? Na dit artikel is je winkelbezoek nooit meer hetzelfde. En de kans is groot dat de nummers werden uitgekozen door ThisPlays2. Zij stellen achtergrondmuziek samen die past bij de identiteit van de winkel. Bruno Hancké, managing director bij ThisPlays2, vertelt over de meerwaarde van de juiste muziek.

© Jesse Willems

“Corona maakt nog maar eens duidelijk hoe belangrijk het is om sociale zekerheid te betalen” - Maarten Quaghebeur

Of het nu een compositie is, een filmscenario of een theaterscript: voor een auteur bestaat er niets mooiers dan zijn of haar werk tot leven te zien komen. Dromen van de buitenwereld, terwijl er in de coulissen onzekerheid heerst. Hoe overbrug je de periode tussen twee projecten financieel? Op welke steun mag je rekenen? En welke pijnpunten legde de coronacrisis bloot? **Maarten Quaghebeur, directeur van Cultuurloket vzw, maakt ons wegwijs in het sociaal en fiscaal statuut van de auteur.**

De cultuursector helpen om zich verder te professionaliseren: daaraan werkt Quaghebeur met zijn dertienkoppige team van juristen en medewerkers met een bedrijfseconomische achtergrond sinds 2018. Cultuurloket adviseert individuen en ondernemingen dus over wat de letter van de wet impliceert voor hun dromen. Maar brengt hen net zo goed andere vaardigheden bij – zoals de juiste prijszetting bepalen en je doelgroep bereiken. Een van de veel bevroegde onderwerpen is het zogenaamde kunstenaarsstatuut. “Het kunstenaarsstatuut is geen statuut an sich zoals dat van ‘zelfstandige’. Het is correcter om te spreken over het fiscaal en sociaal statuut van de kunstenaar omdat het een aantal regels en voordelen in het socialezekerheidsrecht en fiscaal recht omvat om kunstenaars te helpen. Concreet is het voornamelijk een vangnet in de werkloosheidsreglementering. Daarmee combineer je werkloosheid bijvoorbeeld met artistieke activiteiten”, legt Quaghebeur uit.

“Of een werkloosheidsuitkering met inkomsten uit auteursrechten. De eerste concrete regeling werd in de jaren 90 in het leven geroepen voor de kunstenaar en later ook voor de technicus die aan verschillende producties meewerkt en tussenin zonder werk zit.”

Zelfstandigen komen dus niet in aanmerking voor het kunstenaarsstatuut?

“Dat klopt gedeeltelijk. De voordeelregels in de werkloosheidsreglementering zijn gericht op wie werkt als werknemer. Het belangrijkste onderscheid is ‘werken in opdracht’ versus ‘niet werken in opdracht’. Als auteur heb je vaak geen opdrachtgever. Dan werk je als zelfstandige. En dan heb je geen toegang tot de voordeelregels in de werkloosheidsreglementering.”

“Je haalt als zelfstandige wel nog inkomsten uit je auteursrechten natuurlijk, die een organisatie zoals Sabam beheert. De moeilijkste stap is om als kunstenaar of cultuurwerker een zelfstandig hoofdberoep uit te bouwen. Het zou goed zijn om wie dat wil doen, een duwtje in de rug te geven.”

Holt dat het statuut niet uit?

“Absoluut. Er is momenteel een grote federale hervorming van het statuut op til. Wij kaartten tijdens twee hoorzittingen aan dat ook naar voordelen voor de zelfstandigen moet worden gekeken. Het vangnet is goed, maar de discrepantie tussen wie erin raakt en wie ervoor kiest om zich verder te ontwikkelen

als zelfstandige, is te groot. Er zijn nu eenmaal veel zelfstandige auteurs en andere cultuurwerkers.”

Welke inzichten bracht de pandemie jullie?

“Corona maakte nog maar eens duidelijk hoe belangrijk het is om te betalen voor sociale zekerheid. Zelfstandigen, werknemers en mensen in het kunstenaarsstatuut beseffen dat wel. Maar al wie geen officieel statuut heeft en geen sociale zekerheid betaalt? Die kon tijdens de crisis moeilijker worden geholpen.”

“De moeilijkste stap is om als kunstenaar of cultuurwerker een zelfstandig hoofdberoep uit te bouwen.”

Cultuurloket is een Vlaams initiatief, zijn er plannen voor een Waals equivalent?

“In 2016 was er het Waalse Guichet des Arts, maar dat werd na anderhalf jaar opgedoekt omdat de financiering stopte. Veel van onze thema’s gaan over de federale wetgeving. Een Waals equivalent is volgens ons dan ook een goede zaak. Of het er komt? Dat is een beleidskeuze. Je mag niet vergeten dat we aan de andere kant van de taalgrens met een ander financieringsmodel voor cultuur zitten.” ■

CULTUURTIPS

Mu.ZEE

Chantal Acda

Beste boek: ‘Tongkat’ van Peter Verhelst, ‘Cécile’ van Ish Ait Hamou ♦ **Laatste serie die je kon bekoren:** ‘Twee zomers’ ♦ **Concert waar je naar uitkijkt:** Madou ♦ **Inspirerende collectie:** ‘Mu.ZEE’ in Oostende ♦ **Must-listen plaat:** ‘Saturday Moon’ van Chantal Acda

"HET KUNSTENAARSSTATUUT

maakt het moeilijk om van je muziek te leven in België"

© Christopher Roxs

Pierre Dumoulin (zanger bij Roscoe, coauteur van succesvolle nummers zoals City Lights van Blanche en lid van het bestuursorgaan van Sabam) blikt terug op de start van zijn muziekcarrière. En deelt zijn ervaring met het kunstenaarsstatuut. **Spoileralert:** het was niet allemaal rozengeur en maneschijn. Daarom ging de muzikant zich verdiepen in de rechten van kunstenaars. Wat hem drijft? **Dingen in beweging zetten.**

Maarten Quaghebeur vertelde al over de sociale en fiscale onzekerheden van het kunstenaarsstatuut – enkele bladzijden terug. En dat gaat niet over een paar geïsoleerde gevallen. Dumoulin, die de prijs betaalde, kan erover meepraten. “Ik heb vier jaar ‘geprofiteerd’ van het kunstenaarsstatuut, van 2009 tot 2013. En toch is de Brusselse VDAB me altijd blijven beschouwen als een halsstarrige werkzoekende. Dat was een moeilijke periode. Ik voelde me heel schuldig.” Zijn eerste albums van **Roscoe** deden het bijzonder goed. Toch paste Dumoulin in geen enkel hokje. En bleef de RVA-controleur vragen naar uitgebreide dossiers en stapels documenten. “Het systeem werkt gewoonweg niet. Het kunstenaarsstatuut maakt het nog moeilijker om in België van je muziek te leven”, merkt Dumoulin bitter op. Op een bepaald moment bevond hij zich in een kafkaëske situatie van ontbrekende/nog in te vullen/terug te sturen/doorverwezen documenten ... waardoor hij zes maanden toelagen moest terugbetalen. Dat gaf de doorslag: Dumoulin zegde zijn kunstenaarsstatuut vaarwel. “Ik deed het om een filosofische reden. Geen enkele ondernemer wil afhankelijk van hulp zijn. Ik ook niet. Ik wilde zo onafhankelijk mogelijk zijn. Leven van mijn kunst. Die gedachte was voor mij heel belangrijk. Ik nam de beslissing ook voor mijn mentale gezondheid: ik wilde mezelf bevrijden van die uitputtende administratieve last die het kunstenaarsstatuut met zich meebrengt. En mezelf bevrijden van het non-stop schuldgevoel dat ik meesleepte.”

“We hebben geen directe controle over het probleem. Toch is de onzekerheid van het kunstenaarsstatuut een terugkerend onderwerp van discussie in het bestuursorgaan van Sabam”, legt Dumoulin uit. “Het bestuursorgaan telt heel wat artiesten. En die doen allemaal hun best om onze leden te helpen. Hun onzekere situatie en problemen raken ons oprecht.” Maar het is niet aan Sabam om het kunstenaarsstatuut te herzien. Dat is aan de politici. In Wallonië probeert FACIR (Fédération des Auteurs-rices, Compositeurs-rices et Interprètes Réuni-es) de boel in beweging te krijgen. Daar zien we minder wedijver dan in Vlaanderen.

Pierre Dumoulin denkt dat Sabam een belangrijke hulp voor artiesten kan zijn: “Onze organisatie kan de rol van woordvoerder op zich nemen. Zo vormen we het klankbord van de problemen en moeilijkheden die onze leden ondervinden.” Tijdens de pandemie heeft Sabam zijn imago bij haar leden hersteld. Hoe? De organisatie heeft met de autoriteiten onderhandeld om de auteursrechtcompensatiesysteem sneller te implementeren. “Zo heeft Sabam kunnen bewijzen dat het een nuttige instelling is ten dienste van haar leden. En dat ze niet opgeeft zolang die niet naar waarde worden geschat.” Zijn ambitie? “Blijven werken aan de interne reorganisatie van Sabam. Streven naar een optimale werking. Want dat verdienen onze leden. Binnen een paar jaar voelt iedereen zich thuis bij Sabam.”

CULTUURTIPS

Nobody Has to Know

Whispering Sons

Inside Magritte

Laatste strip: ‘Bâtard’ van Max de Radiguès ♦ **Laatste film (die iedereen zou moeten zien):** ‘Nobody Has to Know’ van Bouli Lanners ♦ **Concert om reikhalzend naar uit te kijken:** dat van Whispering Sons in mei ♦ **Laatste albumontdekking:** ‘Bitterzoet’ van Eefje de Visser ♦ **Niet te missen tentoonstelling:** ‘Inside Magritte’ in La Boverie ♦ **Belgische stad om deze zomer te bezoeken:** Luik, zonder twijfel!

Er was eens ... een warme of koude wind

Tekst: Benoît Dubois, Directeur ADEB
(Association des éditeurs belges)

Er was eens een fiscaal sprookje voor
Belgische auteurs en uitgevers.

Er was eens een advies van de Hoge Raad van
Financiën. Het dateert van lang voor Vivaldi
– opgesteld door een minister die intussen
premier is. Dat advies kreeg een tweede leven
in de regeringsverklaring van oktober 2021.

Er was eens een project om de belastingen te
hervormen. Die complete make-over moest
een eind maken aan verdachte praktijken van
fiscale uitzonderingen en optimaliseringen.

Ja, er was eens een fiscale regeling voor
auteursrechten. In 2008 ging ze van start.
Geleidelijk veranderde ze in een instrument
voor belastingoptimalisering. Het klinkt
hard, maar het is de waarheid! Want al snel
profiteerden advocaten en architecten, en ook
ingenieurs en landmeters van dit systeem.
Sociale secretariaten adviseerden hun klanten
om hun personeelsbestand uit te pluizen:
welke werknemers kunnen 15 procent van
hun loon vrijwaren? Zelfs slaggers, loodgieters
en wervingsbureaus deden mee. In 2013
declareerden 20.000 burgers 108 miljoen euro
aan auteursrechten.

In 2020 zijn ze met meer dan 50.000, samen
goed voor liefst 399 miljoen euro! Allemaal
dankzij een regeling die oorspronkelijk
bedoeld was voor iets anders.

Geen wonder dat die auteursrechten
onderdeel vormen van een strijdplan tegen
belastingfraude. Tegelijk begrijpen we
de uitgevers die beledigd reageren op de
stempel fraude. Zij lezen dat de minister van
Financiën op 24 november in de Commissie
heeft aangekondigd dat “de afschaffing van de
auteursrechtenregeling 121 miljoen euro zou
moeten opleveren”. Een koude wind! Maar
zij ontdekken ook een antwoord van dezelfde
minister aan het parlement op 16 december:
“... het stelsel van auteursrechtenbelasting
zal worden herzien ... Om het oorspronkelijke
doel ervan te herstellen, zal het stelsel worden
aangepast.” Toch een warme wind?

Er was eens de belofte van een
belastinghervorming. Blijft het bij een
sprookje? Onze auteurs en uitgevers volgen
het op de voet. ■

Afscheid in 2021

In 2021 moesten we – vaak veel te vroeg –
afscheid nemen van talentvolle auteurs,
componisten en uitgevers. Ze leven verder in
onze herinneringen en in hun creaties.
Vaarwel ...

Pierre ‘Pieter Aspe’ Aspeslag. Een van
de bestverkopende misdaadauteurs.
Hij maakte van hoofdinspecteur Pieter
Van In de bekendste inspecteur van
het land.

Stefaan Fernande. Voor zijn
indrukwekkende carrière werd hij in
2018 opgenomen in De Eregalerij van
Radio 2 en Sabam for Culture. Auteur
van een indrukwekkend aantal hits
voor heel wat bekende artiesten zoals
Yasmine, Stan Van Samang, Clouseau
en vele anderen.

Kris De Bruyne. Kleinkunst of rock, Kris
De Bruyne paste met zijn nummers in
élk vakje.

Jules Jean Vanobbergen. Met het
overlijden van Lange Jojo verdwijnt
een stuk belgitude. Hij was hét gezicht
van de Brusselse folklore.

Rust ook zacht, jeugdboekenauteur
Dirk Bracke, acteur en zanger
Hugo ‘Hugo Dellas’ Wagemans,
regisseur **Patrick Lebon**, gitarist
Paul Decoutere, ex-bestuurder van
Sabam en muziekuitegever **Benny
Gyselinck**, columnist **Jo Briels**,
meesterpercussionist **Mamady
Keita**, rockmuzikant **Roger Trigaux**,
jazzmuzikant **Alex Scorier**, regisseur
Jos Van Gorp, cineast **Marcel
Verbruggen**, componist **Andre
Vergauwen**, bassist **Stijn Kuijpers** en
iedereen die ons dit jaar ontvallen is.

Pieter Aspe © Aspe NV.

Stefaan Fernande © Jan Aelberts

Dirk Bracke © Marco Mertens

JOIN the club

Nieuwe leden kunnen zich sinds 2021 veel makkelijker aansluiten bij Sabam: een realisatie waarop Manon Homans, diensthoofd van het team Aansluitingen en Gegevensbeheer, ongelofelijk trots is.

“In 2021 rolden we een grote etappe uit van het vereenvoudigingsproces voor de onboarding van nieuwe leden”, vertelt Manon. “Wie zich nu als auteur aansluit, merkt dat het een fluitje van een cent is geworden.” Vroeger moest er vaak nog verschillende keren heen en weer gebeld of gemaïld worden om alles in orde te krijgen. Dat zorgde regelmatig voor ergernis. “Dat is volledig verdwenen dankzij het vereenvoudigde proces.” Het resultaat? Een enorme tijdswinst én grote tevredenheid bij de nieuw aangesloten auteur. Toch is het werk van Manon en haar team nog niet klaar. Auteurs kunnen snel en volledig geautomatiseerd lid worden, maar voor de aansluiting van uitgevers en erfgenamen is er wél nog een tussenkomst van het team nodig. “Dat moet in de toekomst ook gemakkelijker. Begin 2023 maken we van dat luik werk.”

WIST JE DAT ... er in 2021 een piek was van 1.734 afgeronde dossiers?

LID worden?

Sabam verzekert vandaag het beheer en de betaling van auteursrechten aan meer dan 45.000 auteurs, componisten en uitgevers. Ben jij scheppende kunstenaar maar nog geen lid van Sabam? Dan geven we je nóg 5 goede redenen om lid te worden:

- 1. Aansluiten kan snel en eenvoudig.**
In enkele muisklikken ben je lid van Sabam.
- 2. Geen jaarlijkse kosten.**
Je betaalt slechts één keer voor lidmaatschap.
- 3. Internationaal beheer.**
Sabam regelt je rechten ook in het buitenland.
- 4. Sabam is multidisciplinair.**
We beheren je rechten in alle artistieke disciplines.
- 5. Via MySabam.be** kan je werken aangeven en je rechten volgen waar en wanneer je wil via jouw persoonlijke account.

Overtuigd? Surf naar **Sabam.be**

Aanvragen van beurs of financiële steun?

Sabam for Culture investeert jaarlijks 1.5 miljoen euro in de creatie, exploitatie en internationalisering van Belgische cultuur. Op die manier ondersteunde Sabam in 2021 bijna 900 culturele initiatieven.

Kan je financiële steun voor je project of evenement goed gebruiken? Of wil je aanspraak maken op één van onze beurzen? Surf naar **Sabam.be** voor meer info, ontdek ons volledige beurzenaanbod en dien uw aanvraag in.

sabam